

November 2010

Št.

054

Številka prodajalca:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

KRALJI

ULICE

Odgovorna urednica:

Špela Razpotnik

Izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednici:

Nina Varesko in Maja Vižintin

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Tomislav Gruden,

Gregor B. Hann, Luna Jurančič Šribar

Sodelavci uredništva:

Smiljana Bradonjič, Mirjam Gostinčar, Janez Kompare, Anica Kozjek,
Roman Lasnik, Miran Možina, Marko Nakrič, Aleš Verhovnik, Žigažaga

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Anka Sladič

Ilustracije:

CleicheQ, Jan, Miha Gračner, Roberta Jasikonyte, Nik Knez,

Janez Kompare, Laura Ličer, Marjan Kolenc, Damjan Majkič,

Severa, Tjaša Žurga

Fotografiji na ovitku:

Jaka Adamič, Dnevnik

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

05100-8012105010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

041 291 760

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajate časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljate le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beram.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavarovanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana – Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve –

Ministrstvo za zdravje – FIHO – Urad RS za mladino –

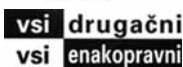
Urad RS za komuniciranje

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

RULETA ŽIVLJENJSKE PRAVIČNOSTI

Zamislil sem se nad življenjem. Nad usodo mnogih. In odprla se mi je globoka rana, gnev do nepravičnosti na tem svetu. V teh dneh, ko me greje radiator centralne kurjave, sem bil z mislimi s tistimi, ki spijo pod mostovi, po kleteh, po lopah za vrtno orodje ... v upanju, da to zimo ne bodo zmrznili.

Življenje ni za vsakogar srečka z dobitkom. Čeprav si ga vsakdo kroji po svoje, se želje dostikrat ne ujemajo s krojem. Kje so tiste pregrade, kjer v življenju odpovemo, se zgrudimo na kolena in se ne moremo več pobrati? Zakaj je življenje do nekaterih tako neusmiljeno?

Je rešitev samo preživeti? Zakaj? Za dneve, ki prinašajo bedo in obup? Za življenje, ki ni vredno življenja!

Nesmiselna volja vztrajati v trpljenju in bolečini. Je to sploh človeško? Je mar lažno upanje, da bo nekoč drugače in lepše, tako močna vzpodbuda, da so pripravljeni na obupno životarjenje? In kaj je lahko tisto, kar je lepše? Ljubezen, denar? Nekateri si ne želijo niti ljubezni niti denarja. Ko bi jih življenje le prikrajšalo za boleznin in bolečino. Ko bi imeli vsaj posteljo in hrano, pa bi bili srečni.

Ali tisti, ki je povsem na dnu, sploh razmišlja o lepem življenju? Si sploh upa želeti?

Vsi smo kdaj želeli in upali in verjeli, da se bodo naše želje na koncu uresničile. Pa se ne uresničijo vedno.

Nedosegljiva želja nas sčasoma izčrpa, pojenja kot pogorela sveča in mi z njo. Kadar sta v njej vsa naša vera in upanje, takrat ugaša nekaj globoko v nas in življenje nas zapuša.

Ko končno spoznaš, da za uresničitev želja ni več možnosti in ne energije, želje počasi umirajo. Le hrepenenje ostane. Neutolažljivo hrepenenje po neuresničenih željah, kot po daljnih neraziskanih poteh in svetovih. Trdno pa veš, da je vse že mimo. Ko se v tvoji utrujeni zavesti pred teboj razgrneta vse tvoje otroštvo in mladost le še kot izgubljene sanje ...

Te dni so nam na TV-ju tako velikodušno ponujali poplave in potrese in se pri tem delali tako usmiljene in dobrohotne, da gre človeku na bruhanje. Nihče od njih pa se ne zmeni za te reveže, ki pred njihovimi očmi trpijo pomanjkanje.

Nihče se ne zmeni za vse te reveže, ki živijo med nami na robu preživetja. Nihče se ne vpraša, kakšno življenje je to. Nihče se ne vpraša, kako sploh preživijo.

V tem našem razsipnem svetu, ko se nekateri bašejo s kaviarjem in zalivajo s šampanjcem, za nekatere ni niti kruha.

Niti zavedamo se ne, da je svet tak, kot je, ker smo ga mi takega naredili. Vzgojili so nas, naučili, da brez najmanjšega sramu v svoji egoistični požrešnosti grabimo in pulimo kot hijene, ki planijo na mrhovino, in to na vse, kar ima vrednost, in si kopicimo preobilje. Ne vemo več, kaj bi z njim. Je to vse skupaj še vredno človeka? Tako prodajamo dušo v zameno za materialne dobrine.

In ko pri tem izgublamo še tisti preostali kanček človečnosti, se spreminjamo v žive mrtvece, ki pred svojimi votlinami čuvajo nekoristne in propadajoče zaklade.

Klošar

Marjan Kolenc

Kazalo:

To sem jaz:

foto: MG

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 KONČANA ZGODBA
- 6 ERSTE KONFERENCA O SOCIALNEM PODJETNIŠTVU
- 7 CIRKUS NEGOTOVOSTI!
- 8 SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI
- 8 TAUBI
- 9 TATU ZGODBA
- 10 MODEL STOPNIC, MODEL DVIGALA IN CIKLUSI SPREMEMBE
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE S PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 MOJE KOLO JE LAHKO TUDI BALON
- 17 MESTO ZA VSE (A VÁROS MINDENKÉ)
- 18 HOMELESS WORLD CUP RIO 2010
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 PAMFLET
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 24 LJUDSKA KUHNA
- 25 GOGIJEVA KOLUMNA
- 26 PISMA BRALCEV
- 27 PRED 100 LETI
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 28 ULIČNI HOROSKOP
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILO

DARKO

Imenujem se Darko, pišem pa vam svojo življenjsko zgodbo, ki je zaznamovana z boleznijo. Star sem 31 let, bolezen, o kateri je govora, pa nosi ime sindrom Gilles de la Tourette (tiki). Začela se je pri mojih enajstih letih. Spomnim se, da sem imel 41,5 °C vročine, zato sem dobil vročinske krče. Ležal sem doma, na kavču, in mama mi je dajala obkladke na noge in telo. Naenkrat sem vstal in tako haluciniral, da sem ji rekel: »Glej, mami, beli konji tečejo.« V resnici sem jih videl, v bistvu pa jih ni bilo, saj se je vse skupaj dogajalo v dnevni sobi. Zato so me odpeljali v bolnišnico Murska Sobota. Tam sem ležal ves mesec. Dva tedna sem imel kar 41,5 °C vročine. Zdravnik je rekel, da je meningitis in mi akupunktiral hrbtenico. Ob posegu me je zadel v živec, ki je ključno povezan z možgani. Za krono vsega pa so ugotovili še, da sploh ni šlo za meningitis. Po prihodu iz bolnice so se začele težave. Bolezen, ki je sicer dedna in za katero je zdravnik rekel, da ni izključeno, da jo je imel nekdo v naši družini 100 ali celo 200 let pred mano, je prišla na dan v obliki tako imenovanih tikov. Ti se izražajo kot nekontrolirano kazanje jezika, pljuvanje, kletvice, trzanje mišic na roki, trzanje glave in občasno kričanje ter mežikanje z očmi. Osnovno šolo sem končal brez težav, prav tako srednjo strojno, naredil pa sem tudi izpit za avto. Vendar pa sem bil vedno v posmeh ljudem. S tem se je najtežje sprijazniti, in to me je tudi najbolj peklilo. V tem času sem zamenjal veliko bolnišnic. Zdravnik, ki je predstojnik nevrološke klinike in svetovno priznani nevrolog, dr. med. spec. prof. Zvezdan Pirtošek je omenil, da če bi se želel pozdraviti bi moral iti na operacijo, ki jo izvajajo izključno v Münchnu, Milanu, Švici, Ameriki ali Londonu. Stane celo premoženje, t. j. 100.000 evrov, gre pa za vsoto, ki si je nikakor ne morem privoščiti. Zato sem na zdravstveno zavarovalnico vložil že osem prošenj za odobritev posega, ampak so me vse po vrsti zavrnil, kljub temu da sem priložil video. Vse kaže, da se ne bom pozdravil. Naj za konec povem, da te bolezni ne privoščim nikomur, saj je z njo neznosno živeti, pa tudi nihče te ne mara. Za bolezen je med drugim značilno tudi, da imaš dva ali tri nadpovprečne gene. Sam menim, da jih imam za nogomet, šport na splošno in pa intelektualnost.

Darko

VENDAR PA SEM BIL VEDNO V POSMEH LJUDEM. S TEM SE JE NATEŽJE SPRIJAZNITI, IN TO ME JE TUDI NAJBOLJ PEKLILO.

03
KRALJI
ULICE

NE STAVIM NA
DOMAČE ŠPORTNIKE.
WWW.BREZDOMCI.ORG

Pošlji SMS s ključno besedo BREZDOMCI na 1919 in daruj 1 EUR tistim, ki so razen dostojanstva izgubili vse.

KONČANA ZGODBA, 3. DEL

04
KRALJI
ULICE

Pokaže mi ga iz avta. Zgrozim se ob pogledu nanj. To je njegov najboljši prijatelj? Ni mi všeč. Zanimarjeno je oblečen, na glavi ima grdo kapo. Upala sem, da bo njegov prijatelj nekdo, ki bi mi ga pomagal rešit pred drogo. Z njim si ne bom mogla pomagati, saj njegovo stanje izgleda veliko slabše kot Mikijevo. Podam mu roko, ko se mi predstavi: »Stif.«

Povabi naju k Nisi v stanovanje, kjer imajo zabavo. Malo me je strah, ker ne vem, kako se bom znašla med vsemi ljudmi. Miki mi pravi, da je Nisa zelo v redu punca.

Zgoraj me čaka nov šok. Zagledam Niso. Prva misel je, da se ona tudi drogira. Mikijevi prijatelji so sami narkomani! V sobi ni nikogar več. Ni sledi o zabavi, ki jo je prej omenil Stif. Sedem na dvosedi zraven postelje, ki ni običajna postelja. Na tleh leži samo jogi s posteljnino. Soba je prazna. Ob steni opazim dve kartonski škatli, v katerih so složene stvari. Kasneje od Nise izvem, da je soba v prenavljanju. Zraven postelje so vžigalniki, skodelica ali pepelnik, ne vem natančno, robčki in blokeci listkov. Na drugi strani zraven dvoseda stoji kovinski lonček, v katerem so žlice različnih velikosti. Nisa in Stif sedeta na posteljo. Miki odide na stranišče. V mene se vrne strah izpred tedna dni. Živčno začnem brcati z nogo v zrak in stiskam rokave v dlani.

Nisa reče Stifu: »Pojdi ga iskat, da ne bo sama.«

Vstane in gre iz sobe. Kmalu se vrne.

»Ni našel papirja,« reče, vzame majhen listek in se vrne k Mikiju. Opazim, da ga med hojo zvije v cevko, medtem ko mu Nisa pove, kje je wc-papir. Postane me bolj strah. Kaj se dogaja z Mikijem? Kakšen bo, ko pride nazaj? Kaj naj naredim, če se bo zgodilo isto kot prejšnji vikend? Stif se spet vrne in sede zraven Nise. Nekaj se pogovarjamo, a ne morem misliti na to. Skrbi me za Mikija.

»Zakaj ga tako dolgo ni?« vprašam.

»Kaj ti misliš, zakaj?« vpraša Nisa.

Ne upam ji povedati. Ne morem reči, da zato, ker se drogira. Še sebi najraje ne bi priznala. Preveč hudo je.

»Ne vem,« odgovorim.

Prosim Stifa, da ga gre spet iskat. Sama nisem pripravljena na tisto, kar bi lahko videla. Vrneta se oba. Pogled usmerjam v tla. Ne upam si pogledati Mikija. Zadržujem dih. Zaslišim njegov glas. S strahom ga pogledam. Oddahnem si, ko vidim, da normalno izgleda.

V torek popoldne me pokliče.

»Živjo, kaj delaš?« me vpraša.

»Učim se,« odgovorim veselo, ker me je poklical.

»Ali imaš čas, da bi prišla k meni?«

»Ja, lahko pridem.«

»Nekaj ti moram povedati in bi rad, da prideš, ker ne morem po telefonu.«

Ko se peljem z avtom, razmišljam, kaj mi bo povedal.

Pripravljam se na najhujše. Mogoče me nima rad in mi bo zdaj to povedal. Dopovedujem si, da ne smem jokati pred njim, a vnaprej vem, da ne bom zdržala.

Na vhodu mu pozvonim, da pride ven. Resno me gleda, ko se mi bliža. Nasmehnem se mu. Ne vem, kaj naj pričakujem. Reče mi, da greva nazaj k mojemu avtu, ker se je kregal s starši.

»Zakaj si se kregal?«

»Saj ti bom povedal.«

Mrzel veter piha, ko hodiva po ozkih asfaltnih potkah med stanovanjskimi bloki.

»Ko boš izvedela, me boš takoj odpikala,« začne. Nato mi pove. Ne vem, ali slišim njegove besede. Čutim jih. Ne pustim jih do sebe. Nočem, da je res, kar pravi.

»Kokain je k...,« mi govori naprej. Torej je kokain in ne heroin, razmišljam. Ne vem, kaj mu odgovarjam, če mu sploh kaj.

Mogoče sem skozi tiho. Vedela sem, da je tako, pa me vseeno prizadene. Zavem se, da ga imam dvakrat bolj rada kot prej. Veliko mi pomeni njegovo priznanje.

»Zdaj se bolje počutim, ko sem ti povedal. Samo ne boš me več hotela.«

»Zakaj ne? Že prej sem vedela, da je tako.«

»Pa mi nisi rekla. Koliko bi mi prihranila.«

»Sem, ampak si zmeraj zanikal. Ali se ne spomniš?«

»Zadnje tri, štiri mesece se mi je čisto odpulilo.«

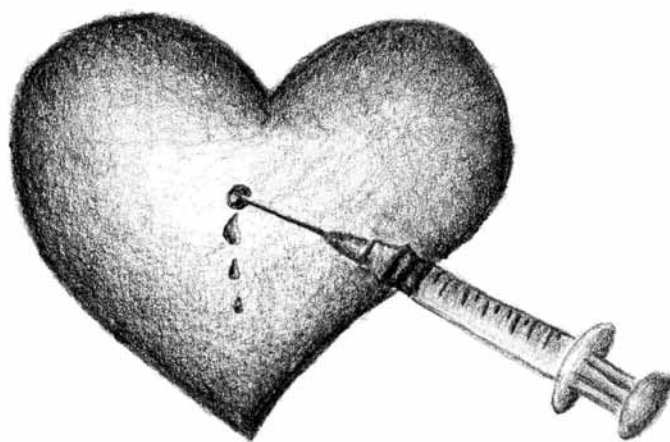
»Tri, štiri mesece?« ponovim in ve, da mu ne verjamem.

»Kako dolgo pa ti misliš? Eno leto?«

»Ko sva se drugič ljubila, sem ti na roki opazila pikico. Rekel si, da si bil pri zdravniku. Nisem ti verjela.«

»Ali potem res misliš, da to delam že eno leto?« vpraša. Vem, da me preverja, koliko mi bo še lahko lagal. Nasmehnem se in nič ne rečem. Ne povem mu, da sumim, da od šestnajstega leta. Torej več kot deset let. Spomnim se, da mi je ob neki priložnosti dejal, da je pri šestnajstih poizkusil kokain.

Ena punca

Roberta Janikyte

foto: Tomislav Gruden - GTS

PODGANE

TAM SO LJUDJE PODGANE:
ČE JIH NE POGLEDAŠ,
POTEM TOTALNO ZATEŽIJO.

SE NE SMEHLJAJO,
NISO SVOBODNI,
CELI IN POLNI,
NE ŠIRIJO MIRU.

BERAČI IN ODVISNIKI,
ZA POGLED, ZA POZORNOST:
NIČ NE VRAČAJO,
NIČ NE LJUBIJO,
NIČ NE PLAČAJO,
PA ČEPRAV ŽE TRI DNI NISEM JEDEL
IN VSE OBLEKE IMAM IZ DRUGE ROKE.

MOJE TRI KNJIGE STOJIJO V KNJIGARNAH,
NEDOTAKNJENE,
PRI MIRU V SANJAH MODRIJANA.

PETER PITAMBAR PANGERC

OTROK MOJ

Kje je otrok moj,
je vendarle še živ?
Le kje hodi,
le kje živi,
da ga videt nič ni.
Moj otrok,
moje sanje,
moje si življenje.
Otrok, ali misliš kaj name,
saj veš, da moja ljubezen si
in da zate le živim.
Otrok moj,
jaz tvoj sem
vse žive dni!

Anči

NAŠI MRTVI

NAŠI MRTVI so umrli zato,
ker niso bili dovolj naši, ko so še živeli.
NAŠI MRTVI so šli potihoma ... kot so živeli.
NAŠI MRTVI so šli, čeprav ne bi smeli.
NAŠI MRTVI umirajo na ulicah, kjer so živeli.
NAŠI MRTVI so šli kar tako,
ne da bi jih prešteli.
NAŠI MRTVI čakajo par dni,
ker ni nobenega, da bi jih pokopal.
NAŠI MRTVI so civilne žrtve
VAŠE USRANE KAPITALISTIČNE VOJNE.

Muni

ERSTE KONFERENCA O SOCIALNEM PODJETNIŠTVU

foto: arhiv KU

06
KRALJI
ULICE

Anja, Luna in Monika smo se od 22. 9. do 24. 9. 2010 udeležile konference oziroma izobraževanja na temo socialnega podjetništva, ki jo je organizirala ERSTE Stiftung - fundacija, ki od leta 2003 deluje v okviru avstrijske banke Erste in se zavzema za razvoj novih idej in konceptov za povečanje socialne udeležbe, kar ustvarja bolj stabilno, učinkovito in bolj pošteno družbo. Delujejo predvsem na področju podpore in svetovanja nevladnim organizacijam, manjšim podjetjem in posameznikom pri vzpostavljanju socialnega podjetništva na lokalni, nacionalni in globalni ravni.

Socialno podjetništvo je globalni fenomen, kajti v različnih državah sveta se ljudje soočajo s podobnimi problemi, kot so neustrezni sistemi sociale, zdravstva in izobraževanja, revščina in pomanjkanje, visoka stopnja kriminalitete itd. Odgovor na prej omenjene družbene dejavnike je razvoj socialnega podjetništva, ki je za uresničitev in čim večjo razširjenost svojih idej prisiljen k čim večji inovativnosti. Če pogledamo iz teoretičnega vidika, se socialno podjetništvo pojavlja kot racionalni in strateški odziv tretjega sektorja na spremenjeno makrosituacijo, ki je rezultat propada sistema blagostanja. Gregory Dees trdi, da socialni podjetniki nastopajo kot dejavniki sprememb v socialnem sektorju s prepoznavanjem, oblikovanjem in ohranjanjem socialnih vrednot; s stalnimi inovacijami, prilagajanjem in učenjem; z nenehnim prizadevanjem za odkrivanje novih možnosti; z izražanjem visoke ravni občutljivosti za uporabnike svojih proizvodov ter s pogumnim delovanjem ob neobremenjenosti z vprašanjem rednega vira sredstev oziroma financiranja.

Tudi Kralji ulice od začetka letošnjega leta delujemo v smeri razvijanja socialnega podjetništva z ustanovitvijo Posredovalnice rabljenih predmetov, o kateri smo pisali v prejšnjih številkah. Ker želimo svoje znanje sproti nadgrajevati, smo se vsa tri dekleta, ki teoretično in praktično delamo na projektu Posredovalnice rabljenih predmetov – PRP, odpravila na šesturno vožnjo z avtomobilom do srbskega mesta Novi Sad, da pridobimo novo znanje z omenjenega področja. Konferenca je pravzaprav temeljila na osnovah, to fazo, pa smo pri nas že dali skozi in bi lahko podali marsikateri praktični primer. Učili smo se izdelave poslovnega načrta, ki temelji na analizi različnih dejavnikov, ki lahko vplivajo na razvoj in uspešnost socialnega podjetja. Koristni nasveti, vendar na trenutke preveč menedžersko-kapitalistično usmerjeni, brez poudarka na socialni konotaciji. Menedžerji so osredotočeni na dobiček, pozabljajo pa na prilagojenost dela specifičnim potrebam različnih ciljnih skupin posameznikov, ki so glavni akterji socialnega podjetja. Velik pomen konference pa je bilo druženje

med udeleženci, kreiranje novih poznanstev in širjenje socialnih mrež, ki so temelj za nadaljnje povezovanje in sodelovanje. Bili so lepi, sončni dnevi blizu srbske prestolnice, polni novih idej, novih poznanstev in veselih trenutkov.

Monika Cerar

SAM

Za svoj gušt vsak dan
zavijem v kantino,
raztrgam minute,
jih vržem na šank,
po grlu za dušo
zlijem en glažek,
naj gre vse k vragu,
naj svet se sesuje,
kričim in preklinjam
včerajšnji dan.

Previsoko sem brnil
žogo življenja,
z vso ihto je odrčala na vrt,
zdaj drgnem grenkobo,
prekletstvo trpljenja,
ljubkujem kozarček
in mislim na smrt.

Ni ga denarja,
da bi rože natrgal
in jih prinesel
na tvoj hišni prag.
Kamen v srcu
dušo mi trga,
danes ali jutri
naj vzame me vrag.

Odkar vem zase,
mi srce šepeta,
da svet je prijazen in lep.
Sam pa vse bolj spoznavam,
da svet je prefrigano gluh in slep.
Vdira v možgane
ih pije mi kri,
bojim se dneva,
še bolj pa noči,
za božjo voljo,
kje naj noč prespim?

"Prekleti brezdomec!"
In revščino kličejo na svoj vrt.
Za vsakogar raste
en kol ob potoku,
na vsakogar čaka
bela smrt.

Katarina Knapa

CIRKUS NEGOTOVOSTI!

foto: Mare G.

Ponovno skupaj z novim elanom začenjamo ustvarjati novo predstavo. Naj vam za začetek opišem, kako potekajo naša srečanja. Ob določeni uri (zanimivo je, da kazalci vsakemu od nas kažejo drugače, pa vendar se v roku 15 minut vsi nekako uskladimo) se zberemo na določenih koncih naše prestolnice, ponavadi tam, kjer je največ sonca. Začnemo z ogrevanjem, najbolj pogosta igra je ondo-ruj. Pošiljanje in prejemanje signalov ekipe z bujno domišljijo je vedno zabavno. Vsi že dodobra zbudjeni napredujemo na naslednjo stopnjo, to je pogovor o tematiki, ki jo želimo izpostaviti s predstavo. Da

ne pozabim omeniti; za to predstavo imamo novo taktiko, v nasprotju s prejšnjimi, kjer smo naslov zbrali nekaj dni pred premiero. Sedaj ga že imamo, ja, in to je, dragi moji, tamtararam ... Cirkus negotovosti.

Ja, o tem bi se dalo debatirati. Vsak ima svojo idejo o tem, kaj mu predstavlja negotovost, pa vseeno smo se vsi znašli tu in tam negotovi v odnosih z ljudmi. Kako komuniciramo in kako ne, to seveda ni mogoče, saj še tišina govori, se priučimo. In kje?

Ja, morda bi se bilo dobro vrniti k družini, torej bodimo družina in pokažimo, kje občutimo negotovost. Na ta način smo na zadnjem srečanju z improvizacijami pokazali, kako vsak od nas vidi »rahlo« disfunkcionalno družino. Na vsakem srečanju s pomočjo improvizacije izberemo del, ki nam je zanimiv, in počasi ustvarjamo celoto, o kateri vas bomo, brez skrbi, drage bralke in dragi bralci, še pravočasno obvestili.

Vsako srečanje pa je tudi dokumentirano. V skupini imamo namreč mladeniče, ki se tudi med igro radi prepustijo svojim strastem in, kadar ne igrajo, naredijo kakšno fotografijo. Zadnje čase nas med vajami obiščejo tudi novi obrazi, ki se na milost in nemilost prepustijo Odpisanim in se jim to druženje zapiše v spomin. Upam, da niste spregledali te dvojnosti odpisani, zapisani. No, počasi bom končala. Čeprav sem dala namig, o čem bo govorila predstava, naj vas ne skrbi, saj še ni zagotovo, da bo res takšna.

Adriana

07
KRALJI
ULICE

VAŽNO, DA SE ZASTOPIMO

foto: Simon Gaberšček

27. 9. je v okviru dneva jezikov v Šolskem muzeju potekala podelitev jezikovnih priznanj pod vodstvom Cmepiusa. Del prireditve smo bili tudi gledališka skupina OdPISANI, ki deluje v okviru Univerze pod zvezdami Društva Kralji ulice. Zaigrali

smo zgodbo slovenske družine, katere člani imajo težave v komunikaciji drug z drugim. Igralci smo želeli pokazati, kako pomembno je vzdrževati dobre odnose v družini, kar smo storili na nasprotni način. Sporočilo igre je bilo: Ni pomembno, da govorimo isti jezik, ključni so medosebni odnosi in komunikacija. V predstavi sva igrali tudi Roberta in Ilona, študentki iz Litve, ki v Društvu Kralji ulice opravljata Erasmus prakso. Jaz sem igrala angleško turistko in sem bila na ulici intervjuvana o družinskih srečanjih ter skupnih obrokih, Roberta pa punco najstarejšega sina, ki prihaja iz Litve. Ves čas kaotičnega, tesnobnega pa tudi na trenutke smešnega kosila je govorila v litovščini. Na prireditvi so poleg nas nastopile tudi druge skupine (otroci, glasbena skupina ...), s katerimi smo si rahlo živčni delili hodnik pred odhodom na oder. Na koncu so pripravili za vse nastopajoče in obiskovalce prigrizke in pijačo. Bilo je prijetno popoldne, če izvzamem dejstvo, da je zunaj deževalo.

Ilona

SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI, 8. DEL

Naslednji dan se je zbudila z gromozanskim mačkom (pa ne živim), saj alkohola ni bila vajena. Ko pa je pogledala po stanovanju, je zaprepadeno ugotovila, da je eno steklenico razbila, v drugi pa je ostalo za slab požirek vina. S počasnimi kretnjami je vstala, se oblekla, nato pa pobrala črepinje razbite steklenice in vklopila mobitele. Začel se je nov, delovni dan! Čeprav tako zmačkana, da bi se najraje vrnila v posteljo, je spomin na prejšnji dan še vedno bolel. Mobiteli so kmalu začeli zvoniti in oglasila se je na enega, kar pa je kmalu obžalovala. Moški na drugi strani jo je začel najprej žaliti in ji nato postavljati opolzka vprašanja o njenih merah pa o tem, kakšna je v postelji ... Prekinila je zvezo! Kaj kmalu se je oglasila na drugi telefon, kjer je na svoje veliko presenečenje zaslišala ženski glas. Najprej je mislila, da je pomota, vendar se je ženska začela dogovarjati za masažo. Dogovorili sta se in čez nekaj časa je pri vratih pozvonilo. Nuša jih je odprla in na pragu zagledala žensko kakih štiridesetih let. Seveda je tudi njej ponudila pijačo, ki pa jo je obiskovalka zavrnila. Odpravili sta v sobo z masažno mizo. Nuša jo je začela zelo previdno masirati, ob čemer se je ženska razgovorila, češ da je tudi sama nekaj časa delala kot maserka in da jo popolnoma razume, da se pusti tako izkoriščati. Nušine roke so zastale. Ženska je to opazila in jo vprašala, ali je morda rekla kaj narobe. Nuša jo je jezno pozvala, naj se raje pri priči obleče in gre. Ta je to tudi storila, ampak ob odhodu ji je pustila na omarici 200 evrov, s čimer je očitno želela potrditi, da jo res razume! Ko je odšla, je Nušo zaposlila misel, ki se ji je le stežka uprla – da bi šla v trgovino po vino. Vendar pa tega ni storila! Izklopila je mobitele in se izmučeno vrgla v posteljo.

Marko Nakrič

Laura Likar

TAUBI, 18. DEL

Ekskluzivni intervju o problemu narkomanije s Taubijem, glavnim junakom knjige Tomaža Goloba: Ponovno rojen. V nadaljevanjih. Gre za intervju s samim seboj.

Ima življenje po komuni še kakšen smisel?

Tu bom naredil osebno spoved. Sedemnajst let sem preživel med drogo in alkoholom. Niti šole nisem bil sposoben končati. Razšel sem se s starši. Mnogi so bili, ki so mi hoteli pomagati, pa sem vse prenašal okoli in se jim posmehoval, tako da so na koncu obupali in me zapustili. Na koncu sem leta živel kot klošar, brezdomec, v stalnem strahu pred policijo in iskanjem kleti, kjer bom spal. Nešteto noči sem prespal po teh kletah različnih blokov v Ljubljani in iz njih kradel vložene kumare, paprike (samo da sem nekaj pojedel). Krožil sem po Sloveniji od mesta do mesta. Denarja za hrano ni bilo, bil je le za drogo. Živel sem na meji med svobodo in zaporom. Med življenjem in smrtjo. Sedemkrat sem poskusil narediti samomor. Blodil sem zapuščen in osamljen po slovenskih mestih in zvečer z ulice gledal razsvetljena stanovanja. Sam pa nisem imel nikakršne moči, da bi karkoli naredil, da bi tudi jaz spal v enem teh

stanovanj. Vlamljaj sem v kleti, da sem kradel hrano. Ko sem dojel, da bom umrl, sem šel v komuno. Zdaj, ko sem prišel iz komune, živim normalno in se trudim biti srečen. Ni lahko! Toda za zdaj imam dovolj moči, da se spopadam s problemi. Seveda nisem svetnik in se tudi jaz večkrat znajdem v obupu. Toda še vedno ne klonim. Pri svojih več kot mladostnih letih začenjam znova, z ničle. Toda zadovoljen sem, ker imam ob sebi prijatelje, s katerimi si drug drugemu lajšamo probleme. Najbolj srečen pa sem, ker mi je komuna vrnila starše. Starše, ki so svojega izgubljenega sina sprejeli nazaj v družino in mu stojijo ob strani, kadar potrebuje pomoč – nisem več zapuščen, in to mi daje moč napredovanja in iskanja čim boljšega in srečnejšega življenja, česar prej nisem imel.

Tomaž Golob

TATU ZGODBA

Tatu sem si želela zelo dolgo časa. No, končno sem ga tudi dobila, in zdaj imam na hrbtu tri marjetice; vsaka izmed njih predstavlja določeno življenjsko prelomnico. Naredili so mi ga v Trstu, in to s pomočjo veze oziroma poznanstva. V Trst je namreč prišel tatu mojster iz Padove samo z namenom, da mi ga izdela.

Špela Mankoč

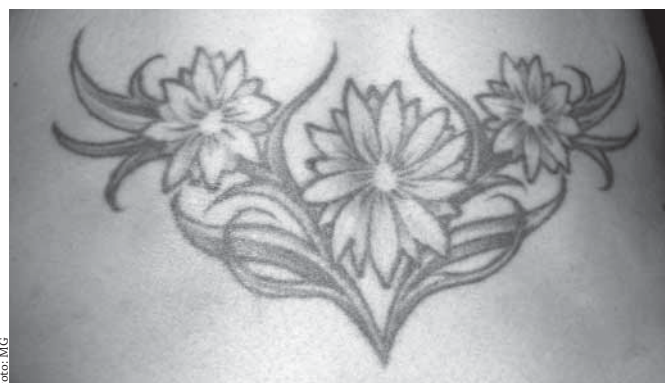

foto: MG

DOMAČIH

V ZAVETJU ZADIHAJO KONCI
IN KRAJI SO POLNI
HRUSTLJAVIH KRAJCEV KRUHA,
DA NJIH VONJA
NE OBIDE NOBEN NOS.

VSAK SI ODREŽE SVOJ KAOS.

KARMISS

09
KRALJI
ULICE

ZAKAJ TOLIKO VRST

Svilena spoznanja v sintetičnem okolju,
bombažna teorija sredi žametnega navdih,
izraz modre na oranžni podlagi
in pojav zelene v rdeči.
Smisel nasprotnikovega prebliska je v navdihu ...

X

RAJKO!

Vsakič, ko si vkorakal v dnevni center, je bil tvoj pozdrav »hehehe«. Ob obisku pri tebi doma si zelo rad skuhal dobro kavico in zraven godrnjal, ker voda ni dovolj hitro zavrela. S strastjo si ponavadi rekel: »Danes glasbe in filmov ne znajo več delat, klasika je dobra, stara dobra klasika.« Rad si pil kokakolo z dvema kockama ledu. Ponosen si bil na svojo zbirko downloadanih filmov. Veliko si govoril o »lepih« ženskah. Od tebe so zelo rade prišle besede »poljubček« in »bodi močna«. Imel si rad Didi. Sedaj ... je tam tvoj prostor, tvoja ljubezen. Počivaj v miru.

Tanja

foto: osebni arhiv

MODEL STOPNIC, MODEL DVIGALA IN CIKLUSI SPREMEMBE -

NAJPREJ STANOVANJE IN DRUGI NASTANITVENI MODELI ZA BREZDOMCE S KOMPLEKSNIH POTREBAMI PO PODPORI

010
KRALJI
ULICE

To je naslov študije, ki jo je pravkar izdala angleška nevladna organizacija Crisis. V njej se ukvarja predvsem z modelom nastanitvene podpore za brezdomce, ki se imenuje Najprej stanovanje, z ugotovitvami raziskovalnih preverjanj tega modela v ZDA in Veliki Britaniji ter s stališči britanskih delavcev na področju brezdomstva do tega modela. Vse to ukvarjanje in razmišljanje pa poteka v okviru evropskih načrtov o končanju brezdomstva in v okviru splošnega prepričanja, da spanje ljudi na cestah ni nekaj dobrega oziroma da bi morali iskati različne načine in modele strokovnega dela, ki bi omogočili, da bi brezdomci odhajali s cest, da bi imeli kje bivati in da bi se njihovo življenje premaknilo na bolje. To pa je bila tudi ključna tema »Konference o socialni izključenosti, revščini in brezdomstvu – razvoj predloga nacionalne strategije na področju brezdomstva«, ki je potekala junija letos v Ljubljani in o kateri smo že poročali.

Pa najprej razjasnimo nekatere že omenjene izraze. V naslovu je omenjeno »brezdomce s kompleksnimi potrebami po podpori«. Danes mislimo, da stanje brezdomstva večinoma ni le stanje »brez doma«, ampak je stanje »večkratne izključenosti«. Mnogi brezdomci niso le brez doma, ampak tudi brez službe, brez dobrih prijateljev in družin, brez zdravja, brez izobrazbe, brez ljubezni, brez upanja itd. Zato to stanje včasih imenujejo stanje večkratne prikrajšanosti ali stanje globoke in vztrajajoče izključenosti. Nekateri od njih, potem ko pristanejo na cesti, tam ostanejo tudi dlje, ne samo en mesec ali leto, ampak tudi po več let ali celo desetletij, in se v tem času odtujijo od prevladujočih družbenih vzorcev življenja. Izkušnje po vsem svetu kažejo, da postanejo mnogi od teh ljudi nekako nedostopni za večino običajnih programov za brezdomce. Z izrazom *nedostopni* mislim na to, da jih tudi v programih za brezdomce izločajo. Pa ne gre nujno za to, da bi jih kak »hudoben« delavec programa načrtno izločil, ampak bolj pogosto za to, da take osebe v teh programih ne dobijo vsega, kar potrebujejo, oziroma se ne morejo prilagoditi vsem pravilom in pričakovanjem, ki v teh programih veljajo. Ker v programih ne morejo odgovoriti na vse njihove potrebe, jih niti ne morejo motivirati za sodelovanje oziroma vzpostaviti pogojev, v katerih bi lahko sodelovali, zato postanejo nedostopni za namene programov, ki so sicer dobri. Ljudje s kompleksnimi (podpornimi) potrebami so ljudje, ki imajo zaradi mnogih hkratnih prikrajšanosti tudi hkratne, torej kompleksne potrebe. Pogosto se v tej zvezi uporablja izraz, ki sicer prihaja iz medicine, to je »dvojna diagnoza«, ki največkrat pomeni, da ima oseba dve (zdravstveni) težavi hkrati, npr. težave z duševnim zdravjem ter težave z uporabo drog (ali s posledicami uporabe drog, predvsem alkohola). Zaradi množice težav in nerešenih potreb, ki so v povezavi s temi težavami, lahko ljudje razvijejo tudi nepredvidljive, kaotične življenjske stile, ki otežujejo dogovarjanje in ki pomenijo, da niso sposobni (relativno) hitrih življenjskih sprememb, ki jih zahtevajo mnogi programi. Zaradi dvojnih težav lahko »padejo« v začarani krog socialne izolacije in izključenosti, tako v vsakdanjem življenju kot tudi v ustanovah, ki jih obravnavajo. Te jih lahko sprejmejo, potem pa hitro ugotovijo, da so njihove potrebe po pomoči prezahtevne za njih, in osebo pošljejo spet ven ali pa v drugo ustanovo, kjer se zgodi podobno. Takemu dogajanju rečejo »pojav vrtečih vrat«.

Danes v Evropi (vsaj na deklarativni ravni) menimo, da se ne moremo zadovoljiti s tem, da rečemo, da so nekateri brezdomci nedostopni za (običajne) modele pomoči, ker je pač videti, kot da se nočejo prilagoditi pravilom ustanov (in da se tem izražajo, da hočejo po svoji volji živeti na cesti!!!). Postaja nam jasno, da gre za vprašanje kompleksnosti potreb teh ljudi in nezadostnosti odziva ustanov na te potrebe oziroma da gre pri tej skupini v resnici za najbolj prikrajšane ljudi. Z zastavitvijo cilja, da naj bi ljudje prenehali živeti na ulicah oziroma da naj bi končali brezdomstvo, se prav ta skupina pokaže kot najbolj pomembni (ali ključni) preizkusni kamen naših politik. Zato je ta podskupina brezdomcev »s kompleksnimi potrebami po pomoči« v večini (socialnih) politik na področju brezdomstva pomembna prioriteta.

Kot pomembna inovacija se je pred manj kot 20 leti v ZDA pojavil koncept Najprej stanovanje, ki ga je razvil Sam Tsamberis in ga začel uveljavljati v okviru nevladne organizacije Pathways to Housing (Poti do stanovanja). V začetku so projekt namenjali predvsem brezdomnim osebam s težkimi težavami v duševnem zdravju, kasneje pa še osebam z dolgim stažem brezdomstva ter s pridruženimi težavami z uporabo drog. Ključno načelo tega pristopa je, da v samostojna stanovanja nameščajo brezdomne neposredno s ceste ali iz nočnih zavetišč, ne da bi se morali prej vključevati v kakršne koli pripravljane programe, zdravljenja, izobraževanja, in ne da bi morali prej spremeniti katere svoje vedenjske vzorce (npr. uporabe droge). V takem programu se nato vključenim osebam ponudita celovita pomoč in podpora, ki pa je niso dolžni sprejeti oziroma uporabiti. Ključni elementi tega izvirnega ameriškega modela so torej:

- takojšnja dostopnost neodvisnega stanovanja v normalnih, po mestu raztresenih stanovanjih, najetih na trgu;
- nobenih zahtev glede tega, ali je posameznik »pripravljen« za namestitev (npr. treznost, redoljubnost, motivacija za spremembo itd.);
- pristop zmanjševanja škode namesto zahtev po abstinenci glede uporabe drog. Na ta način se terapevtske zahteve (po spremembi življenjskega stila) ločijo od pravice do stanovanja;
- stalnost namestitve oziroma varnost dolgotrajnega najema, tudi v primeru, če je oseba za krajši čas hospitalizirana ali zaprta. Seveda pa uporabniki programa tvegajo izselitev zaradi splošnih razlogov, ki so lahko vzrok za izselitev kogarkoli, npr. če ne plačuje najemnine, uničuje lastnino itd;
- spoštovanje želja uporabnikov glede obsega, vrste, kraja in časa pomoči. Edina obveznost je, da se oseba v prvem letu bivanja dvakrat mesečno sreča s svojim strokovnim delavcem ter da sodeluje v programu upravljanja denarja;
- ponudba celovite, vsestranske in fleksibilne podpore, ki je dostopna 24 ur na dan in po obsegu ni omejena;
- ciljanje na najbolj ogrožene uporabnike, to je tiste, ki niso bili uspešni v tradicionalnih programih oziroma so bili *odporni* ali *nedostopni* za prejšnje poskuse pomoči.

V nasprotju z modelom Najprej stanovanje so se v Evropi pa tudi v ZDA do pred kratkim razvijali predvsem modeli postopnega ali zaporednega vključevanja, ki so jih poimenovali linearni modeli, modeli stopnic ali dvigala. Njihova značilnost je bila, da je cel sistem obsegal zaporedje stopenj ali stopnic, skozi katere je morala iti oseba, da se je lahko na koncu

vkjučila v morebitni program samostojne nastanitve. Tako zaporedje je npr. lahko obsegalo, po vrsti, spanje v večjih oziroma bolj masovnih nočnih zavetiščih, sprejem v manjše hostle (nočna ali dnevna zavetišča), nastanitev v stanovanjskih skupinah, nato v posebnih pripravljanih stanovanjih in na koncu samostojna nastanitve. V to zaporedje so bili lahko vključeni še različni izobraževalni programi (npr. za učenje spretnosti vsakdanjega življenja, upravljanje gospodinjstva itd.) ali terapije (s ciljem npr. ureditve duševnega zdravja ali opustitve uporabe drog). Značilnost, ki je običajno spremljala tako zaporedje stopnic, so bile lahko vedno večje zahteve do uporabnika (dokler ne bi postal sposoben samostojne namestitve), v drugi polovici stopnišča pa odtegotanje podpore in pomoči, saj se je predpostavljalo, da bo človek ob samostojni namestitvi »zrel« in je ne bo več potreboval.

Za trenutek se ozrimo na stanje v Sloveniji. Naša izkušnja z brezdomstvom je mnogo krajša v primerjavo z denimo Veliko Britanijo ali še posebej ZDA. Niti nimamo velikih mest, kjer bi bil pojav lahko zares masoven. Organizacije in programe za brezdomce smo začeli razvijati šele pred kratkim in se še niso imeli časa diferencirati. Še pred nekaj leti smo imeli v Ljubljani tako rekoč samo zavetišče in razdelilnico hrane in videti je, da vse do danes v Sloveniji obstaja samo ena (nevladna) organizacija, ki se ukvarja samo z brezdomstvom. Zaradi te stopnje (ne)razvitosti ne preseneča, da v Sloveniji nimamo več vrst programov, ki bi bili razvrščeni v katero stopniščno podobno obliko. V resnici si v Sloveniji sedaj šele prizadevamo za priznanje in upoštevanje cilja, da naj bi imel vsak človek pravico, da ne spi na prostem, in da bi bile te oblike ponudb spanja in namestitve diferencirane in kakovostne (bolj kot le urgentne). Nekaj elementov (ameriškega razumevanja) načela Najprej stanovanje pa se uveljavlja le pri programu nastanitvene podpore pri Kraljih ulice. Podobno kot pri ameriškem modelu imamo tudi pri nas načelo namestitve neposredno s ceste, vendar pa je naš program začasen/prehoden (praviloma do 18 mesecev), pri vključevanju in izbiri uporabnikov se uporabljajo določena merila, proces podpore pa je bolj strukturiran kot v ameriškem modelu.

Domnevam, da bo marsikdo v Sloveniji lahko kritiziral model Najprej stanovanje, češ, le zakaj bi brezdomcem, in to še najbolj težavnim in *trdovratnim*, vse to dajali, od njih pa nič zahtevali. Od predstavnikov katerih slovenskih organizacij pogosto slišim, da si morajo ljudje zaslužiti pomoč, da morajo kaj pokazati, preden so nagrajeni z njo, in da jih programske zahteve/pritiski in obet nagrad/odtegnitev motivirajo za življenjske spremembe. V resnici so to načela, ki obvladujejo velik del naših življenj, v službah in verjetno celo v družinah in drugih osebnih odnosih, pri vzgoji otrok itd. Tak program,

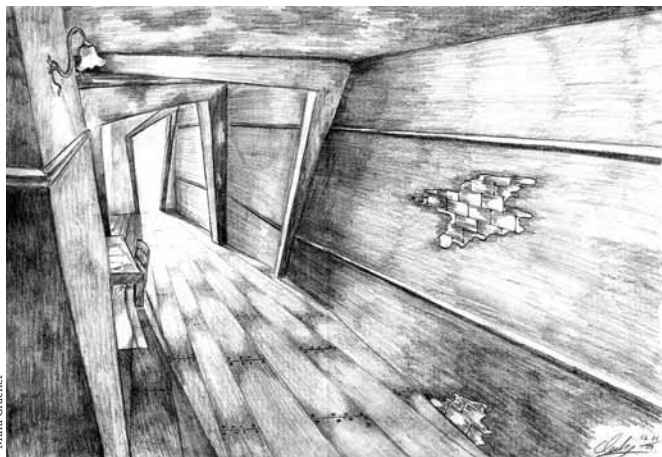
kot je Najprej stanovanje, lahko na videz ogrozi enotnost »moralnega« modela vsakdanjega življenja, po katerem so dobri nagrajeni in slabi kaznovani.

Na področju brezdomstva pa smo (v Evropi) v glavnem zapustili moralni model in ne mislimo več, da so brezdomci slabi in/ali sami krivi za svoj položaj. Namesto prej ključnega moral(istične)ga elementa se sedaj bolj uveljavlja pragmatični model, ki zahteva bolj raziskovalno preverjanje učinkov. Na področju brezdomstva (in tudi vseh drugih težko dosegljivih, izjemno izključenih ali stigmatiziranih skupin) velja za enega najpomembnejših kriterijev to, ali so posamezniki vključeni v program (in tako vsaj načelno dostopni vplivanju), v primeru brezdomcev pa konkretno, ali so še vedno na cesti ali so uspešno vključeni v nastanitveni program. Eno ključnih meril za uspeh tovrstnih programov je, ali osebe še vedno spijo na cestah.

Ameriški program Najprej stanovanje predstavlja enega od redkih programov na področju brezdomstva, ki so razmeroma dobro evalvirani. Raziskovalne ugotovitve kažejo na precej osupljive pozitivne rezultate tega programa v smislu dolžine časa, kolikor uporabniki v programu vztrajajo in torej ne spijo na cestah, v primerjavi z drugimi programi (80 % uporabnikov programa je svojo nastanitev obdržalo vsaj dve leti in njihovo tveganje za prekinitev nastanitve je bilo štirikrat manjše kot pri uporabnikih linearnih oziroma stopniščnih modelov). To pa je tesno povezano s ciljem sodobnih politik na področju brezdomstva, da ljudje naj ne bi več spali na cestah. Drugi programi, ki npr. uporabljajo model stopnišča, so lahko zelo dobro zamišljeni in strokovno zelo kakovostni, a vendar se bo njihov končni kriterij nanašal na to, ali dosežejo cilje, to je, da obdržijo svoje uporabnike in jih pripeljejo do samostojne nastanitve. Crisisovo poročilo seveda opozarja na mnoge dileme v zvezi z omenjenimi raziskovalnimi ugotovitvami, predvsem na problem prenosljivosti v drugi kulturni kontekst, na dejstvo povsem drugačne (višje) ravni socialne zaščite v Evropi v primerjavi z ZDA in celo na drugačno naravo brezdomstva v Evropi. Drugačen način razmišljanja v Evropi odraža ne nazadnje novo geslo, ki bi ga radi uveljavili tudi pri razvoju slovenske nacionalne politike – »Najprej stanovanje, a ne samo stanovanje!« in ki predstavlja jedro sedanjih evropskih razmišljanj.

Za konec: iz Crisisove študije »Model stopnic, model dvigala in ciklusi spremembe – Najprej stanovanje in drugi nastanitveni modeli za brezdomce s kompleksnimi potrebami po podpori« sem lahko tukaj predstavil samo en del ugotovitev. Bralci lahko to razmeroma zahtevno branje najdejo na <http://www.york.ac.uk/inst/chp/publications/PDF/HousingModelsReport.pdf>.

Bojan Dekleva

NEK AJ

cestnih

KLADIVO

Časi se spreminjajo in mi z njimi, ampak kladivo, odkar ga je nekdo izumil, ostaja v bistvu nespremenjeno.

Od neolitika naprej gre za kovinski kvader z luknjo, v katero je zabita palica. Palica je lahko krajša ali daljša, lahko je tudi iz plastike, kvader pa, manjši ali večji, je lahko na eni strani koničast ali rogljast. Ni pa kovina nujno kvadraste oblike; možna je tudi valjasta in del, s katerim udarjamo, je pri nekaterih kladivih nazobčan. Obliko, težo in velikost kladiva določa funkcija. Vsako je narejeno z mislijo na specifično uporabo. Nato pa je vse odvisno od uporabnika. Ker ljudje, če drugače rečem, nismo več tisti nekdanji, včasih kdo sicer pravilno, vzame kladivo v roke, a kaj ko je izbral napačnega, pretežkega, prenerodnega. Potem ga pa vidimo, kako poskakuje z rokami med stegni in preklinja.

Koga drugega pa vidimo na sodišču, ker je udaril soseda s premajhnim ali preslabo. In žrtev ga zdaj toži. Jasno, v našem času premoremo že kar prevelik izbor različnih kladiv, pa tudi to je značilno, da z njimi ne znamo več ravnati. Zgodi se, da kdo niti ne uporabi giffa po pomoti, ampak se mu zdi, da bo šlo enako dobro ali še bolje z batom za meso. Mudi se mu, recimo, poleg tega je še frfrast, morda pa celo po naravi neroden, in žena se mu izmakne. Takega bi nekoč ali obesili ali mu odrezali jajca ali pa ga raztrgali s konji. Zasluženo. Kaj pa se je lotil dela, za katero ni bil sposoben. No, dame taki dosežejo celo oprostitev. Pravilno, kajti orodij premoremo že preveč, pa še tako različna so, da utegnè celo mojster za določena opravila narediti napako. Neki proizvajalec pršutov,

na primer, se je spravil nad brata s puško. Brat sicer ni preživel, vseeno pa bi si zaslužil bolj pošteno smrt, takšno, denimo, ki nastopi po dalj časa trajajočem pikanju z nožem.

A veste, namesto da bi enostavno peš in magari s plugom pridrvel na pomoč bratu mesninarju, ki sam ni zmogel treh policajev, se je odpravil od doma s svojim že betežnim avtom in poleg tega celo brez motike ali vsaj pipca.

Ampak spodobi se končati s tem, s čimer sem začel, torej s kladivom, in s tem, kar se je meni zgodilo.

Z macolo sem zabijal kol za ograjo, nenadoma pa mi je, med zamahom, ostal v roki samo ročaj. Tisti težki komad železa, se pravi, je nekam izginil ... M? Ko bi vsaj. Prišežem, nikomur nisem nič dolžan. Če sem kaj zakrivil, sem samo misel, da ene stvari pač morajo držat skupaj, sicer ne delujejo.

Naenkrat pa – tuf!

Zoran Hočevar

POT K SVOBODI

Če pogledamo že pravljичni svet otrok, v vsaki pravljici glavni junak vedno potrebuje pomoč, kot da ni sam ničesar sposoben oziroma se ne more sam rešiti, razmišljati ali zmagati. Obstaja pa lep primer Rdeče kapice, ki se je rešila iz volkovega trebuha. No, kasneje so pravljico spremenili tako, da jo reši lovec. To je lep primer pranja možganov že v zgodnjih letih, saj tako nehote zrasemo z idejo, da potrebujemo pomoč na primer vlade, saj kot posamezniki ne bomo nikoli uspeli. Ob tem bi rad dodal še nekaj besed o naravi, tehnologiji in politiki. Če bi bilo slednji v interesu spremeniti tehnologijo, ki obstaja, potem bi bila ta prijazna do okolja. S tem bi brez velikih naporov spremenili tudi družbeno razmišljanje in vedenje. Vsak posameznik naj bi namreč imel pravico do dostojnega življenja, vendar se že mnenja glede tega, kaj je dostojno življenje, razhajajo. Vsaki družini naj bi pripadal kosček zemlje in možnost razvoja. V resnici pa to pripada le eliti. Ta si je grabežljivo razdelila ozemlje in samo še kopiči lastnino, obenem pa to počnejo ljudje,

ki so večinoma brez čustev in so brezkompromisni ter živijo v zmoti, da se da vse kupiti. Treba jih je naučiti kaj o brezpogojni ljubezni, o tem, da se ni treba skrivati za delom, agresijo in manipulacijo. Edina pot do svobode je odkritost, ki jo vsak išče, a le malokdo najde. No, prišli smo že tako daleč, da je postalo kopičenje denarja, pa čeprav prek trupel, hvaljeno. Zelo malo nas je, ki se trudimo ljubiti naravo, soseda in bližnjega ter seveda sami sebe, kar je najpomembneje. Da bi dosegli vse naštet, je treba vložiti sebe celega in povrh precej truda pa tudi znanja. Sistem materializma je vrednote, kot so mir, ljubezen in osebnostno rast izrinil iz naše miselnosti. Zakaj? Morda zaradi pohlepa, ki ga rodi strah pred lastnim izumrtjem. Ta pa je kajpada ustvarjen in vsajen v nas umetno, s pomočjo bank in velikih korporacij, ki si pomagajo s politiko.

Zeitgeist Warrior

IZGUBLJENO

Iskala sem te, nisem vedela, kje?

Šel si naprej po poti upanja, upanja naju obeh. Iskala sem te. V meni je še vedno tlela iskrica na trenutek srečanja obeh.

Iva Tisa

ANOREKSIIJA

Žrem, žrem, bašem se jem, jem, jem bruham vse, vse, vse, vse mojih 20 kilogramov je kot življenje brez dna sem na dnu padam, padam, pogrezam se vase tlačim hrano vase, školjka požre vse zakaj ne umrem, zakaj se mučim.

Črtomir Clonsky

PO CESTI SE SPREHAJA

Po cesti se sprehaja,
vsi, hitijo, vsi bežijo
mimo njega, skozenj.

On ne hiti, nima smeri,
hoče samo drobtinice.
Drobtinica je lahko konzerva,
liter vina ali beseda.

Po cesti se sprehaja,
danes mu je sonce streha,
jutri pa oblak.

Njegova svoboda je
vsak dan druga klopca.

Po cesti se sprehaja,
včasih po izbiri,
včasih po naključju.

Smiljana

ANEKDOTE IZ PRODAJE

DOBROTA PO NAVADI PRIDE IZ VRST TISTIH, KI ŽE SAMI NIMAJO

Prodajala sem na železniški postaji,
vztrajala sem že kar nekaj časa,
vendar totalno brez uspeha, saj nisem
zaslužila niti centa. Nakar se mi je od
nekod končno približal gospod, ki je
bil videti precej reven, in mi brez besed
podal bankovec za pet evrov. S svojo
gesto me je blazno razveselil. Saj, po
navadi je tako, da dajo tisti, ki že sami
nimajo.

Špela M.

MALICA TAKO IN DRUGAČE

Med prodajo pri Nami pristopi k meni
fant in ponudi mi Kralje, pa mi
odvrne, da sem že tretja s časopisom.
Smola, pomislim. A ne še čisto, saj me
povabi, če greva nekaj pojest. Iskreno
mu odvrnem, da bi rada še videla, če

mi da kakšen kovanček. In kaj naj
rečem, razen da me je res presenetil?
Povabil me je na pijačo in mi izročil 5
evrov za Kralja. No, prodajam pa tudi
na Pražakovi, kjer se mi je približala
gospa, ki mi je iskreno priznala: »Vi
pa niste zanemarjena! Kako to, da
prodajate Kralje?« Pojasnila sem ji,
da sem na socialni in da prodajam
Kralje, ker rabim denar za hrano.
Nakar mi je gospa odvrnila: »Boste
prepečenec?« Seveda sem ga rade
volje sprejela in se ji zahvalila. Še
malo sva poklepetali in odšli vsaka na
svoj konec.

Tanč

ČE IMATE 5,50 ZA KARTO ...

Pred kratkim sem bil priča promociji
Nokijinega navigacijskega sistema,
tako da so pred Kolosej, kjer običajno
zvečer prodajam Kralje, postavili avto
z dvema ogromnima zvočnikoma.
Ta sta bruhala zelo glaseno techno
in house. Po mojem se ju je moralo
slišati vse do Zaloške, saj sam sebe
nisem slišal niti misliti, kaj šele, da bi
ponujal Kralje mimoidočim. Vendar
pa moram pohvaliti D.J.-a, saj ne
samo, da je kupil Kralje, vsake toliko
časa je opozoril name z besedami: »Če
imate 5.50 za karto v Koloseju, lahko
prispevate tudi tisti evro za Kralje in
tako gospodu, ki jih prodaja, polepšate
dan.« Moram priznati, da je prodaja
po njegovem javljanju narasla, zato se
mu na tem mestu iskreno zahvaljujem
in upam, da bo te vrstice tudi prebral!

Marko Nakrič

RESNIČNA 42

Z vami bi rad podelil še eno
anekdotico, ki se navezuje na moje
srčne stranke iz Plave lagune. V
treh letih prodaje Kraljev ulice v
podhodu Plave lagune se je nabralo
kar nekaj rednih strank. Veliko sem
jih že omenil, pozabil pa sem na eno
prvih. S prijaznim pristopom ter z
meni lastnim humorjem sem tako
pridobil starejšega možakarja, ki
redno prebira našo revijo, hkrati pa
še malo poklepetava o športu. Ker je
vdovec, nama ne uidejo niti teme o
ženskah. Ima stalni stavek, s katerim
se obrne name: »Roman, a imaš en
dinar?« Seveda misli na en evro, in
ko mu ga pokažem, on pravi: »Lepo.«

Seže v denarnico, mi izroči dva
evra in mi v šali reče: »Zdaj imaš pa
dva evra več.« Velikokrat mi je že
ponudil tudi kakšen nasvet, ki mi
je včasih prišel več kot prav. S tem
seveda mislim, da se na moji težki
življenjski poti velikokrat zgodi
kakšna zagata. Janez, hvala ti.

Roman

ŠE ENKRAT PLAVA LAGUNA ...

Zadnjih nekaj mesecev prodajam
Kralje ulice bolj v Plavi laguni kot
pa v centru. Tam me vedno znova
presenečajo stranke, ki mi pridejo
naproti. Večkrat pride mimo starejši
gospod s psom, me pozdravi in si
pogleda časopis. A ga vedno prebere
kar pri meni, mi izroči evro in vrne
izvod. Zahvalim se mu za pozdrave
in pa seveda za pomoč. Tudi kadar
ne vzame časopisa, mi izroči kak
kovanček. Zgodilo pa se mi je že,
da sem od njega dobila tudi kak
bonbonček pa tudi krof mi je že
prinesel. Lepo sem se mu zahvalila

Anči

MI PRODAŠ KRALJE?

Vsake toliko časa pride do mene
kakšen priložnostni prodajalec
Kraljev, najpogosteje se mi to zgodi
v podhodu železniške postaje.
Takšen kampanjski prodajalec se
torej obrne name s ponudbo, da
mi odkupi Kralja. Večinoma gre
za narkomane, ki jim časopisa ne
bi prodal za noben denar, saj bi
verjetno prodajali nekaj metrov
stran od mene in mi delali težave
z mojo številko na reviji. Ravno
pred nekaj dnevi sem imel podobno
sceno, ko je neka narkomanka,
zadeta kot mamba, vpila po
podhodu, tako da me je varnostnik
opozoril, da če se bo to nadaljevalo,
tudi jaz ne bom smel več prodajati
tam. To me je malce zbadlo, saj je
to moj prodajni rajon že dobra tri
leta in do sedaj nisem imel nobenih
problemov. Tako da vzhodno, moji
dragi, ne prihajajte do mene s takimi
ponudbami!

Marko Nakrič

ZDRAVJE ROMSKIH OTROK

014
KRALJI
ULICE

foto: Damijan Jagodic

Kralji ulice smo se zdaj že tradicionalno udeležili tretje nacionalne konference z naslovom Zdravje romskih otrok, ki je potekala 24. 9. 2010 v Kočevju. Za odprtje konference je poskrbel župan Kočevja, za uvod v srečanje pa so nam pripravili

lep kulturni program z različnimi romskimi plesi. Vodilni motiv tokratnega srečanja je bilo vprašanje oziroma odgovor na vprašanje, kako skupnost skrbi oziroma spodbuja zdravje Romov, predvsem njihovih otrok. Konference so se udeležile različne zdravstvene organizacije iz vse Slovenije, med drugim ambulanta s posvetovalnico za osebe brez zdravstvenega zavarovanja iz Ljubljane, ZD Trebnje, ZD Maribor in ZD Novo Mesto. Da bi spodbudili višjo zdravstveno raven in tudi ozaveščenost Romov o pomenu zdravja, se krajevne skupnosti trudijo poskrbeti za to, da imajo romska naselja zagotovljen dostop do elektrike in tekoče vode, s tem pa se seveda izboljša osnovna higiena, kar je pomembna preventiva pred boleznimi ali epidemijami. Ne glede na ponujene možnosti pa nekatere romske družine odstopajo od tega in nočejo sodelovati ali enostavno niso zainteresirane, da bi se njihov status izboljšal, saj ne želijo spreminjati svojih življenjskih navad. Župan nam je za konec pripravil lepo zakusko in v Ljubljano smo se vrnili polni vtisov.

Janez Kompare, Mare Ceglar in Vinko Mauko

STIČNA, 18. 9. 2010

foto: Bojan Kuljanec

V soboto, 19.9.2010 se je zgodila tradicionalna Stična mladih, ki smo se ji pridružili tudi sodelavci Društva Kralji ulice. Kljub močnemu deževju in poplavljeni Sloveniji, so se skupinice mladih zgrinjale na prizorišče, ki pa je kar vršalo od mladostniške energije. Nekateri so se na deževje odzvali oz. prilagodili tako, da so si podajali napihljive igrače.

Mare G. in Marta sva vodila gledališko delavnico, ki se je je udeležilo kar okoli 50 mladih. Vsak posameznik je raziskoval sebe skozi povezovanje z drugimi preko različnih skupinsko-dinamičnih in improvizacijskih vaj. Upam si trditi, da smo vsi skupaj zelo uživali, se znebili odvečnih občutkov ter napolnili svoje energetske zaloge (smeh je bil pri tem ključen).

Proti deževju pa se je tudi borila stojnica Posredovalnice rabljenih predmetov Stara roba-nova raba, ki so ji iz zadnje strani grozili blatni potočki vode. Monika, O'Tone in Tomi se niso dali in so kljub neugodnim vremenskim razmeram vztrajali do konca (na žalost se je to tudi poznalo na zdravju naslednji dan). Napovedan nogometni turnir je zaradi

močnega deževja na žalost oziroma srečo odpadel. Smo se pa zato toliko raje zadržali na kosilu v notranjosti samostana. Prav zanimivo smo se počutili med župniki in ostalimi cerkvenimi možmi. Popolnoma drug svet. Celotna skupina, katere član je bil tudi Bojan K., se zahvaljujemo Stični mladim za povabilo ter donacijo zbranega denarja za projekt Univerze pod zvezdami. Z veseljem bomo prispevali k vsebini programa tudi prihodnje leto. Za takrat pa upamo na manjšo količino padavin (morda je želja po soncu preveč optimistična glede na letošnje stanje).

Marta

SLIKARJI ZA OTROKE

V torek, 21. 9. 2010, smo imeli v ljubljanskem ZOO-ju ustvarjalni krožek. Vsa skupinica in tudi moja malenkost smo strašansko uživali v lepem vremenu, živih barvah in dobrem razpoloženju. Na koncu smo od uprave dobili vsak svojo VIP-vstopnico, saj so bili vsi navdušeni nad našim slikanjem na platna, kamne, liste ... Sam sem naslikal eno lepo sliko, drugi pa tudi vsak svojo, eno lepšo od druge. Naslednji torek bomo srečanje ponovili, zato bi povabil vse, ki berejo te stavke, da pridejo in si vse skupaj ogledajo, je pa tudi res, da bo dogodek pred objavo že mimo. Če ne drugega, bomo zagotovo neznansko uživali, kot sem užival jaz, in verjamem, da tudi vsi ostali. Kolikor sem jih opazoval, so imeli vsi srečne obraze in popackane roke. Hvala in nasvidenje,

Madn Mohan Vas

foto: MG

KRALJI ULICE IN FILMSKA BERA

V četrtek, 23. 9., točno opoldne, je v prostorih dnevnega centra Kraljev ulice potekala filmska projekcija dosedanje filmske produkcije Mareta G. in Primoža Č. Predstavila sva pet kratkih, 10–15-minutnih dokumentarcev o različnih aktualnih dogodkih: marčevski Punk festival v Rogu, ki oznanja nekomercialno ustvarjalni pristop k ideji, Benefit za Šutko, kjer smo različni ustvarjalci prispevali svoje izdelke, da bi zbirali sredstva za prenovo OŠ v romski občini Šutka v predmestju (getu) Skopja. Romov se je dotikal tudi filmski dokumentarni povzetek ob premieri filma Sanje črno-bele mavrice, ki govori o sodelovanju z romsko skupnostjo v Sloveniji. O samem filmskem ustvarjanju govori tudi trailer s festivala Dnevi etnografskega filma, kjer smo se lotili vizualnega raziskovanja in povezovanja kompetentnih ustanov. Končali smo s projekcijo umetniško-oblikovalnega videa na glasbo nekega trance D.J.-a in z vizualnim gradivom iz nastajajočega dokumentarca o gledaliških delavnicah na Pohorju. Na Kraljih ulice so se želeli na lastne oči prepričati, kaj vse počneva z Maretom z izposojeno opremo, hkrati pa želeli vzpodbujati več vzporednih dejavnosti, še sploh pa pritegniti tudi druge obiskovalce k večji aktivnosti in ustvarjalnosti, s ciljem vključevanja po kriteriju kakovosti. To bi pomenilo več manjših angažiranih ustvarjalnih skupin in ne le pritegovanje udeležencev oziroma priložnostnih opazovalcev.

foto: Primož Časl

Predstavitev je bila dobro organizirana in moderirana, ne glede na maloštevilno publiko. Poznejša diskusija je spodbudila premlevanje pojava diskriminacije, ki je precej vznemirila prisotne ravno zaradi osebnega in čustvenega odnosa sogovornikov. Gledalci so dobesedno požirali zlasti tiste filme, v katerih so bili tudi (čustveno) udeleženi, teme pa so bile zanimive zato, ker vanje običajno nimamo vpogleda.

Primož Časl

NOGOMETNI TURNIR

V soboto, 2. 10., smo se še zadnjič dobili na poljanskem igrišču na zaključnem turnirju letošnje sezone. Zbralo se je šest ekip, in sicer: Reprezentanca brezdomcev, ki je igrala v Braziliji, naš poznani Bar Sonček, fantje iz Roga, ekipa Veseli ventilčki, predstavniki Azilnega doma in ekipa Kralji ulice. Po medsebojnih odigranih tekmah je prvo mesto dosegla ekipa Kralji Ulice, ki je premagala fante iz Azilnega doma. Veseli ventilčki so za tretje mesto premagali ekipo Sončka. Slovenska reprezentanca, t. i. Brazilci, pa smo za peto mesto izgubili proti Rogu. Sam menim, da je bil velik uspeh že sam dogodek in da smo se zbrali v tako velikem številu, zato tudi pravim, da smo zmagovalci vsi. V imenu vseh fantov naše športne sekcije bi se zahvalil za obisk na našem igrišču, za vso podporo zlasti fantom Bara Sonček, Športnemu društvu Poljane in našemu sponzorju Pinkiju. Omeniti moram tudi prijatelja Jako iz Antikvariata in pa seveda vse, ki so kakor koli prispevali k podpori naše športne sekcije. To bi bilo za leto vse, ko se bo zopet kaj dogajalo na našem igrišču, pa vas bomo seveda obvestili.

Roman

PRIPRAVE

Zjutraj sem se s prostovoljci odpravil na igrišče, saj smo se tam dobili z namenom, da pripravimo igrišče. Počakali smo, da nam je Bojan dal razpored nalog; jaz sem v roko dobil metlo in

smetišnico ter vrečke za smeti. Na igrišču je bilo polno razbitih steklenic, naokoli je namreč polno dijaških domov, dan prej pa je bil petek. Vsi si predstavljamo, kaj to pomeni. Vse nabrano sem odnesel v kontejner, ves čas dogodka pa sem tudi skrbel, da je okolica ostala čista, prav tako tudi, da je bilo čisto na tribunah.

Marko Kepa

foto: arhiv KU

MOJE KOLO JE LAHKO TUDI BALON

016
KRALJI
ULICE

Pravo zgodovino o nastanku ali razvoju kolesa in kolesarstva sicer slabo poznam, prav tako malo vem o tipih in vrstah koles, saj sem le njihov uporabnik. Kot kolesar s skoraj 50-letnim stažem pa vem največ o vrstah in tipih kolesarjev, njihovih značilnostih, značajih, željah, potrebah in še kaj. Skoraj vsak dan sem na kolesu in cesti med tako imenovanimi *stanovskimi kolegi*.

Moja delitev pa je sledeča:

- AMATERJI
- REKREATIVCI
- ŠPORTNIKI PROFESIONALCI.

AMATERJI so tisti vozači, ki kolo uporabljajo zgolj iz veselja, predvsem na kratkih razdaljah, recimo za prihod na delo, razne obiske, vsakdanje nakupe (mislim nakupe na drobno, ne grosistične, se razume). Na splošno torej le toliko, da se premaknejo od točke A do točke B. Izognejo se prometni gneči in predvsem hitreje opravijo zadano, seveda znotraj omenjene lokacije. Ne zanima jih blagovna znamka kolesa, le da vozi in da je poceni. Zanesljivo nimajo kaj veliko pojma o popravilih (upam seveda, da s to izjavo ne delam komu škode), saj niti počene zračnice ne znajo zaflikat. Klasični serviserji ljubijo take. So tudi vseh generacij, obeh spolov, po vsem svetu. Za vožnjo potrebujejo zgolj suho in ne prehladno vreme, prej pomlad in poletje, no, morda še jesen, nikakor pa ne zime. Kolo zvlečejo na plan tudi ob priložnostih, kakršna je pokvarjen avto, ali pa se preprosto prikažejo na sončku, ko je dan brez avtomobila. Prav tako jim kolo ne pomeni nekega družbenega statusa, z njim se ne hvalijo. Lahko jih prepoznamo po tem, ker se na stezah obnašajo nerodno, so bolj počasni in

previdni. Če jim kolo izgine (gre med balone), se ne sekirajo preveč, obrnejo se pač na serviserja, kjer kupijo nekaj cenenejšega, samo da paše pod zadnjo plat. Kot povsod so tudi tu izjeme (trapasti snobiči), ki jim trgovci podtaknejo vse živo, skratka, jim prodajo nekaj, kar je že preveč za njih ali njihove zmožnosti. Podobno se dogaja s prodajo mobilnikov. Take osle kaj hitro prepoznaš.

REKREATIVCI kolo uporabljajo zunaj mest, za daljše vožnje, in sicer izkoristijo vsako prosto uro, ki jo imajo, konec tedna pa tudi dopuste. Velikokrat so povezani v manjša društva, organizirajo si dogodke, namen je ohranjanje telesne kondicije, predvsem pa družabnost (podobno so motivirani tekači ali hribolazci). Vozijo se na daljše razdalje, iz kraja v kraj, nekateri pa celo obdelajo celotne države, če ne celo kontinente. V tem preprosto uživajo. Pogosto pa je rekreativno kolesarstvo tudi neki dodatni element (podobno kot tek ali fitnes) za nabiranje kondicije ali motorike za primarni (beri: najljubši) šport. Rekreativci pazijo na to, kaj kupijo, katero opremo potrebujejo in pri finančnih izdatkih za to niso preveč zategnjeni. ŠPORTNIKI PROFESIONALCI so »najhujši« (!!), saj so za svojo dejavnost plačani in od kolesa živijo. Najdemo jih v različnih zvrsteh kolesarstva. Cestno, gorsko, prav posebna sorta pa so ekstremisti. Tako je več tisoč kilometrov dolg RAAM z enega konca Amerike na drugega zanje ne posebno velik izziv. Tega je dolga leta vozil in nekajkrat na njem tudi zmagal nedavno umrli Slovenec Jure Robič. Tovrstni športniki so tako rekoč odvisni od naporov, nespanja, utrujenosti, adrenalina.

Najdemo jih med plavalci na dolge proge, ki se suvereno gibljejo med piranhami, krokodili in morskimi psi (Martin Strel), ali potapljači na dah, ki dosežejo prek sto metrov globine. Omenil bi še ultramaratonce ali pa alpiniste, ki mirno osvajajo osematisočake brez dodatnega kisika, smučajo z Mont Everesta ali pa vozijo MotoGP s 300 km na uro. Pa še in še.

Vsak si pomaga po svoje, lahko rečem, bojim se le, da bomo vsi prej ali slej umrli s 150 kg na fotelju pred televizijo. Glede na omenjene kategorije bi sebe uvrstil nekje med bolj amaterja in manj rekreativca. Moje kolo je na videz neugledno, po malem rjasto in šekasto, z veliko košaro na prtljažniku in dvema bočnima torbama; pač idealno prevozno sredstvo za obisk trgovine ali tržnice. Sicer pa gladko vozi, včasih mi počí guma, drugič se strga »zajla«, mi crkne luč, ampak ta mala popravila sam obvladam. Tudi pogovarjam se z njim, važno je le, da domov pripeljeva »fasngo«, pa tudi na potepanju po Sloveniji me ni razočaral. Vozim ga podnevi in ponoči skozi vse leto, če je sonce, megla, če pada sneg, dež ali pa prekle. Upam le, da nekega dne moje kolo ne bo postalo balon.

Arne

foto: Žigažaga

URBANO KOLESARJENJE — KORISTNO ZA ZDRAVJE IN OKOLJE

V začetku oktobra, natančneje 7. 10., je sredi lepega jesenskega dne na Gospodarskem razstavišču potekala okrogla miza na temo urbanega kolesarjenja. Trditev, ki se mi je zdela najbolj zanimiva, je, da so kolesarji bistveno manj pod vplivom slabega zraka kot vozniki motornih vozil, saj naj bi se v prometnih zamaških gostota izpusta CO₂ v zrak povečala in tako vozniki motornih vozil vdihavajo vso skoncentrirano nečistočo teh zamaškov. Kolesarji pa so menda znani po tem, da iščejo bližnjice, ki so tudi prometno veliko bolj neobljudene. Predstavnica iz prometnega ministrstva je zavrnila, da se v Ljubljani na vso moč trudijo urediti bolj prijazno infrastrukturo do kolesarjev, saj ima prestolnica po raziskavah 75 kilometrov kolesarskih stez, 51 kilometrov kolesarskih pasov, 5 kilometrov kolesarske ceste in seveda 33 kilometrov zelene poti PST (Pot spominov in tovarištva.) Ocenjeni delež kolesarskega prometa

pa je nekje me petimi in desetimi odstotki. Mesec maj že sam po sebi velja za mesec kolesarjenja. Če pa potegnem črto pod organizacijo okrogle mize, lahko končam s tezo, da je opazna spodbuda zdravega in prijaznejšega načina potovanja občanov. Nekateri razlogi, ki so jih pri raziskavi navajali vprašani, ki sicer ne potujejo s kolesom, so na primer slaba infrastrukturna ureditev, prevelika oddaljenost do kraja, kamor naj bi s kolesom prišli, in tudi to, da v delovnih okoljih, kamor bi po vožnji prispeli, logična posledica tega je prepotenost, nimajo pogojev za osebno higieno – da bi lahko na primer skočili pod tuš. No, ja, moram priznati, da so me vsi ti podatki vseeno spodbudili, da bom večkrat poglaval kolesarska pedala.

Žigažaga

MESTO ZA VSE (A VÁROS MINDENKIE)

Naš prvi stik s skupino Mesto za vse iz Budimpešte je bil, ko sva se z Majo V. lani udeležili konference o brezdomstvu v Københavnu. Takrat sva spoznali dva člana njihove skupine, Balinta in Lászla, ter se z njima dogovorili, da v prihodnje še sodelujemo. Način delovanja njihove skupine, o kateri sta pripovedovala in jo tudi poosebljala, naju je navdušil. Iniciativa ljudi, ki brezdomstvo izkušajo, nehierarhično, složno in solidarnostno zavzemanje za mesto, kjer bi bilo mest za vse, kljub sodobnim težnjam, da bi se mesta spremenilo predvsem v elitne trgovske centre. Gibanje, ki združuje brezdomne pa tudi nebrezdomne, aktivistke in aktiviste, skratka različne podobno misleče in čuteče ljudi, ki delajo skupaj in med katerimi ni odvečnih hierarhij in ne na tradicionalnih krivicah temelječih razlik.

Ostali smo v stiku in na naši junijski Konferenci o brezdomstvu in socialni izključenosti, katere glavni namen je bil razvoj nacionalne strategije za končanje brezdomstva, so se nam pridružili štirje člani kolektiva Mesto za vse in za nas izvedli navdihujočo poldnevno delavnico, kjer so nam predstavili svoj način delovanja. Z nami so bili Csurika Erdős Jánosné, Mariann Dósa, Géza Bene in Gabi Némedi Lászlóné. Na koncu dne so bili sicer za kanček razočarani, ker so poslušalstvo bolj kot njihove politične pobude in način razmišljanja zanimala neka splošna dejstva, denimo koliko je na Madžarskem brezdomnih, kako so videti tamkajšnja zavetišča pa koliko znaša socialna podpora. Da bi ta vtis malce popravili in tudi ker so izredno zanimiva skupina, v našem časopisu objavljamo predstavitev njihovega delovanja, ki temelji na njihovih predstavitvah in na pogovoru, ki sva ga uro pred njihovim odhodom posebej za naš časopis izvedla Bojan D. in Špela.

Glavno poslanstvo skupine Mesto za vse je zavzemanje za družbeno pravičnost in pravičnejšo in bolj egalitarno družbo. Prizadevajo si združiti marginalizirane in brezdomne, da bi se ti skupaj borili za svoje pravice in pripadajoče človeško dostojanstvo. S tem spreminjajo tudi javno podobo brezdomstva, ki je med drugim ta, da so brezdomni ljudje nemočni in brezupni.

Delujejo v štirih delovnih skupinah: delovna skupina za stanovanjska vprašanja, ki vodi kampanje v zvezi s pravico do stanovanja, opozarja na številne nepremičnine, ki niso v uporabi, medtem ko socialna, neprofitna ali podprta stanovanja tako kot drugje po Evropi tudi pri njih niso ravno v razcvetu, prej nasprotno. Naslednje so delovna skupina za socialne storitve in skupina za javni prostor ter skupina za delo z mediji, ki je odgovorna za razvoj in realiziranje medijskih strategij, ki bodo pripomogle k boljšemu položaju brezdomnih. V skladu z drugo delovno skupino o socialnih storitvah so naši gostje tudi ocenili ljubljanske storitve za brezdomne v primerjavi s temi, ki jih poznajo sami:

»Zdi se nam, da je v Sloveniji ponudba za brezdomne na mnogo višjem nivoju; v dnevnem centru Kralji ulice, na primer, ne le da lahko dobiš obleko, ampak si lahko pri vas obleko tudi izbereš. Tudi pri nas v Budimpešti ponujajo obleko in hrano, a je vse odvisno od dobre volje zaposlenih, drugače kot pri vas. Bolje so organizirani kot naši dnevni centri, « je Géza podal svoj vtis o našem dnevnem centru, Csurika in Gabi pa sta se povsem strinjali. Tudi o povezanosti med brezdomnimi in socialnimi delavkami/delavci pri nas so imeli prijetne vtise.

Skupina Mesto za vse je povsem neodvisna in ne prejema nobenih finančnih sredstev, razen tistih, ki jih v delovanje

skupine vlagajo njeni člani. Redno prireajo dogodke, s katerimi ščitijo pravice brezdomnih in na njih opozarjajo širšo javnost. Odzivajo se na primer na nepravilnosti in so zagovorniki v primerih, ko so brezdomnim kršene njihove pravice, pokličejo na odgovornost pristojne. Celotno s svojimi telesi pa so se člani/ce skupine že postavili v bran ljudem, ki so jih mestne oblasti želele prisilno izseliti iz za rušenje predvidenih gradenj, pa jim obenem niso ponudile nobene alternative. Ko se pripravljala kak nov zakon, ki bi brezdomnim še bolj kršil njihove pravice, je Mesto za vse iniciativa, ki okoli tega dvigne prah.

Nedavno je med nami zaokročila njihova pobuda glede predloga zakona madžarskega ministrstva za notranje zadeve, ki bi lokalnim avtoritetam dovoljeval, da »brezdomne odstranijo z javnih prostorov« ter »sankcionirajo spanje na cesti«. Na pobudo skupine Mesto za vse smo lahko na njihovega ministra vsi, ki smo presodili kratkovidnost in absurdnost tega predloga, naslovili pismo, v katerem smo izrazili globoko nestrinjanje z ukrepi, ki se na problematiko brezdomstva odzovejo s kaznijo, namesto da bi zmanjševali revščino in socialno izključenost ljudi, ki jih brezdomstvo ogroža; da bi torej zmanjševali strukturne neenakosti in izboljševali socialno politiko.

Zaradi vsega tega je Mesto za vse lahko svetel vzor tudi Kraljem ulice, ki imamo podobne ideale, a jih pogosto zaradi kopice dela in vpetosti v mnoge sisteme, ki jih s seboj prinaša razvejana organizacijska struktura, kot je naša, ne uspemo udeležati toliko, kot jih lahko bolj neobremenjena in prostovoljna skupina Mesto za vse. Vseeno pa si lahko potihem želimo, da podobna iniciativa kdaj vzcveti tudi kje v naši bolj neposredni bližini, kot je sicer sosednja Madžarska, saj solidarnosti in tudi civilne nepokorščine, ko gre za pravice najbolj ranljivih, ni nikoli dovolj.

Špela Razpotnik

foto: Tomislav Gruden - GTS

HOMELESS WORLD CUP RIO 2010 (19. 9. – 26. 9. 2010)

ALI BRAZILIJA IN MI

Ko sem se v začetku septembra 2010 na prošnjo Aleša Čeha (kapetana slovenske zlate nogometne reprezentance) in javnega zavoda Socio iz Celja odzval vabilu in postal selektor nogometne reprezentance brezdomcev Slovenije, nisem pričakoval, da bom pri tem projektu – Svetovno nogometno prvenstvo za brezdomce v Rio de Janeiru, Brazilija – tako užival v delu ter da me bo tematika brezdomstva tako pritegnila. Nisem vedel, da je na svetu več 100 milijonov ljudi brez svojega doma, od tega več kot 3 milijone samo v Evropi. Prav tako nisem vedel, da je tudi v najbogatejši državi sveta, ZDA, 3 milijone ljudi brez doma. Ali lahko kako pomagam? To vprašanje sem si postavljaj na začetku. Zdaj vem, da lahko.

- Vzpodbujajmo ljudi, da brezdomstvo ne jemljejo za samoumevno,
- ne dopuščajmo, da se brezdomci samo zlijejo z okolico in postanejo nevidni,
- opozarjajmo vlade, medije in druge institucije, da je treba spremeniti odnos do brezdomstva in narediti nekaj, da ga bomo zmanjšali,
- brezdomci so prav tako ljudje kot mi in večina jih ni postala brezdomec po svoji želji.

Ker so fantje Aleš Verhovnik – vratar, Darko Majtan – branilec in kapetan moštva, Jože Kavčič – branilec, Davor Marinović – branilec, Boštjan Kodele – branilec, Jože Drol – napadalec, Roman Lasnik – napadalec, Vili Volaj – napadalec ... ki so se uvrstili v reprezentanco, skupaj že dve leti, saj so bili kandidati že za svetovno prvenstvo brezdomcev v Avstraliji 2008, pa se ga zaradi različnih okoliščin niso udeležili, sem treninge (zaradi pomanjkanja časa in specifičnosti pravil igre) osnoval predvsem na taktični pripravi oziroma na:

- napadu nasprotnikovih vrat v formaciji trije napadalci proti dvema obrambnima igralcema,
- obramba svojih vrat v formaciji dva obrambna igralca proti nasprotnikovim trem napadalcem,
- sodelovanje vratarja v igri,
- izvajanje kazenskih strelav.

Na začetku svetovnega prvenstva nam ni šlo vse po načrtih. Nasprotniki so bili mlajši, fizično močnejši in tehnično bolje podkovani, tako da smo izgubljali tekme z veliko goli razlike. Imeli smo tudi obilico smole, saj sta se poškodovala dva ključna igralca (vratar in napadalec), ki pa ju nismo želeli nadomestiti z rezervnimi domačimi igralci. To so nam sicer dovoljevala pravila in to možnost so izkoristila nekatera moštva, ki so stremela k čim boljši uvrstitvi (rezervni igralci so bili praviloma boljši igralci, kot jih je imela večina moštev). Pravila pa so nam narekovala tudi, da morajo imeti vsi igralci, ki so vpisani v zapisnik, približno isto minutažo igranja na posamezni tekmi, česar smo se kot eni izmed redkih ekip tudi držali. Moto naše ekipe je bil fair play, dobro počutje vseh igralcev moštva ter solidarnost med igralci na tekmi in tudi po njej. Ker pa je prvenstvo začrtano tako, da se na koncu turnirja spopadejo moštva, ki so po kakovosti približno izenačena, smo zaradi treh zmag in posledično prvega mesta v naši skupini (imenovani INSP Networking Trophy) osvojili enega od sedmih pokalov, ki so jih organizatorji namenili zmagovalcem skupin. Zaključek, kakršnega smo si vsi želeli, nam je občutno dvignil

samozavest in dobro voljo, ki sta bili zaradi začetnih porazov ter pogojev bivanja (Youth hostel s sobo za 10 ljudi in obupna enolična hrana) že močno načeti.

Upam, da nam bo izkušnja iz Homeless world cupa 2010 v Rio dala novega zagona in bo v večini igralcev prebudila željo po spremembi v njihovem življenju, kar je tudi glavni namen tega projekta. Ta pa je: pomagati sodelujočim brezdomcem k ponovni vključitvi v družbo.

Zahvaljujem se vsem, ki so kakorkoli sodelovali v tem projektu, predvsem pa zavodu SOCIO iz Celja in celotni nogometni ekipi, ki je iz sebe iztisnila zadnje atome moči (po kar 12 tekmah v enem tednu to ni prav lahko), da je prišla do želenega cilja in do ugotovitve: **Važno je sodelovati, če pa obstaja možnost dobiti kakršnokoli priznanje za svoj trud, pa poskrbi, da ga boš tudi dobil – pa čeprav je to pokal za prvo mesto med moštvu od 41. mesta naprej.**

Igor Zupančič, selektor

V mesecu septembru se je torej slovenska reprezentanca brezdomcev odpravila na svetovno prvenstvo v Brazilijo. Po velikem trudu in vseh teh letih, ki smo jih vlagali v nogomet, smo bili brezdomci poplačani z nagrado, ki je za nas neopisljive vrednosti. Pravzaprav smo bili zmagovalci že v tistem trenutku, ko smo se prvič srečali v vlogi reprezentantov. Sami rezultati v Braziliji pa so nam vzbudili želje po še višjih ciljih in s tem tudi nadaljnjem uspešnem življenju. Pred odhodom smo se vsi po vrsti zakleli, da brez pokala ne pridemo domov. Nismo pa prinesli samo obljubljenega, temveč še mnogo več, med drugim nove izkušnje in pravcati kup lepih spominov iz dežele nogometa. Brez dvoma bomo še naprej brcali žogo, se dobivali in družili na naših rednih treningih, toda jaz mislim, da je bila to pika na i vsemu našemu dosedanjemu delu. Brazilija, ki smo jo vsi doživljali kot nekakšno zibelko nogometa, je krasna in mi bo za vedno ostala v spominu, ob tej priložnosti pa bi se rad zahvalil vsem, ki so nam to omogočili. Kolikor je v mojih močeh, bom poskusil to s svojimi izkušnjami globoko poplačati. Vsem hvala za izkazano zaupanje, podporo, za pohvale in graje,

saj ravno vse to našteto, ne le hvalisanje, omogoča strmo pot navzgor.

Roman, reprezentant

Tam doli ali gori, kakor že vzameš, smo se imeli zelo fajn. Sicer drži, da smo bili na prvenstvu najstarejša ekipa, ampak bilo je tako dobro, da tale spomin ostaja kot eden izmed nepozabnih z mojih športnih potovanj. Športni pozdrav,

Aleš V., reprezentant

Kot član reprezentance brezdomcev Slovenije sem vse skupaj doživel kot eno velikih avantur, seveda v zelo pozitivnem smislu. Glede na ekipo, kakršna smo, smo dosegli pričakovani rezultat.

Davor, reprezentant

Moj vtis iz Brazilije in s svetovnega prvenstva je čudovit, saj je konec koncev želja vsakega igralca, da se vsaj enkrat v življenju udeleži svetovnega prvenstva. Osebnostno sem Brazilijo doživel zelo pozitivno, saj mi je odprla nove poti in pogled na življenje; ko vidiš, kako živijo tam, in to primerjaš z nami, tukaj, se nehote vprašaš, kaj nam sploh manjka. Seveda je do popolnosti še velik korak, toda ne glede na vse mi bo Brazilija ostala v spominu za vse življenje. Prvi gol za našo reprezentanco sem zabil ravno jaz, in to so spomini, ki jih težko pozabiš. Seveda pa to velja tudi za druženje s soigralci in vodstvom, ki smo ga imeli s seboj.

Vili, reprezentant

Na pot smo se odpravili z navijaško himno, ki so jo za nas spesnili v Sociu:

Naj bo srečna v Brazilijo pot, naj mine brez nezdod.

Ni pomembna zmaga ali poraz, vedno veder, nasmejan naj ostane obraz.

Pomembno se je družiti, tegobe vsakdana pozabiti.

Zato trikrat za brezdomce hura,

doma bomo držali pesti iz JZ Socio vsi.

Svoje izkušnje s poti pa sta podelili z nami tudi obe predstavnici Socia, Suzi Kvas, direktorica, in Zdenka Zupanc Zrinski:

foto: arhiv JZ Socio

SUZI

Javni Zavod SOCIO je letos prijavil projekt SPB zato, ker menimo, da je to resnično priložnost posameznim marginalnim skupinam za pomoč pri iskanju na njihovih življenjskih poteh. Za nami je svetovno prvenstvo brezdomcev, ki je potekalo v Braziliji,

torej mednarodni pilotni projekt, ki promovira pozitivno moč nogometa za osebno rast in hkrati skrb za brezdomce po vsem svetu. Ta občutek smo spoznali tudi mi, vsi tisti, ki smo se udeležili tega prvenstva in ki ga z besedami težko opišemo. Občutek, ki ga doživiš v množici ljudi, ki so ostali v življenju popolnoma brez vsega, a se jim je vendarle ponudila priložnost sodelovati na tem prvenstvu in ki zato z vso vnemo tekmujejo za svojo državo, je nepopisen. Sodelovali smo tudi mi z našimi osmimi predstavniki in povedati želim, da smo lahko zelo ponosni nanje, saj so dostojno in z velikim veseljem zastopali našo državo. Ekipa je delovala enotno in se borila z vsemi močmi, družili so se, navezovali stike in spoznavali ostale udeležence ter, kar je najpomembnejše, izmenjali izkušnje, še posebej s predstavniki naših sosednjih držav. Družbi in posameznikom smo dokazali, da lahko vsi skupaj naredimo

nekaj malega in s tem vrnemo voljo do življenja tistim, ki so jo izgubili. Dokazali smo, da če damo posamezniku priložnost, jo lahko izkoristi in dolgoročno prispeva k razvoju celotne družbe, kar mu uspe s pomočjo pozitivne samopodobe. Ta ga namreč vzpodbudi za korenite spremembe življenjskega stila. Seveda pa ob tem ne smemo pozabiti, da nas najpomembnejša naloga čaka doma, to je postaviti se na noge in narediti vse za to, da izpolniš sanje, ki se morda v tem hipu zdijo nedosegljive, ampak so uresničljive, če obstaja volja. O tem smo se z reprezentanti pogovarjali vsak dan, in to z vsakim posameznikom. Večina je začela razmišljati pozitivno o sebi, spregovorili so o težavah, s katerimi se srečujejo, predvsem pa izrazili vse tisto, česar si v bodoče želijo. Zato menim, da smo dosegli namen projekta in ga celo presegli, kar nam daje prepotrebno zagona za nadaljevanje projekta v naslednjem letu.

foto: arhiv JZ Socio

ZDENKA

Svetovnega prvenstva v nogometu za brezdomce v brazilskem Rio de Janeiru sem se udeležila kot strokovna vodja ekipe. V tej vlogi sem sodelovala tako pri izboru igralcev kot pri organizaciji pripravljanih tekem pred prvenstvom, pri organizaciji našega potovanja in pri motivaciji igralcev pred tekmami in po njih. S tekmami in motivacijo fantov sem bila zelo zadovoljna. Čeprav na uvodnih tekmah niso pokazali, kaj znajo in zmorejo, nam jih je skupaj s selektorjem proti koncu prvenstva uspelo motivirati, da so lahko pokazali, iz kakšnega testa so. Osvojili so prvo mesto v svoji skupini in domov prinesli zasluženi pokal. Nanje sem bila izjemno ponosna, kar sem jim pred vrnitvijo v Slovenijo, na skupnem evalvacijskem sestanku, tudi povedala. Strinjali smo se, da za vsakega posebej takoj po vrnitvi v domovino pripravimo osebni načrt, v katerem bomo upoštevali in poskušali uresničiti njegove kratko- in srednjeročne cilje. Na ta način jih bomo v prihodnje ponovno vključili v družbo. Zavedamo se, da brezdomstvo ni nikoli rezultat samostojne odločitve posameznika, saj si tega nihče ne izbere kot dobro alternativo, ampak kot edino možnost, ki mu je ostala. Želim si torej, da se v prihodnje zavedajo svoje vloge ambasadorjev nogometa in tako svoje izkušnje, ki so si jih pridobili na prvenstvu, prenesejo še med ostale brezdomne.

foto: arhiv KU

Gostujoči kolumnist:
Tomaž Z.

foto: osebni arhiv

LOKALNO GOSPOSTVO ALI SAMOUPRAVA?

020
KRALJI
ULICE

Vsake volitve naj bi bile praznik demokracije. To so sicer predvsem za demokratične utopiste in za vse, ki z njimi zaslužijo. Za politike so lahko praznik, lahko pa so tudi sedmina. Toda predvolilna kampanja in vsa ostala volilna opravila potekajo po vnaprej določenih pravilih, ki jih nekako sama sebi predpiše zakonodajna veja oblasti. V domači Republiki so to pač poslanci in poslanke državnega zbora. Politiki. V tokratnem mandatu jih je do lokalnih volitev 2010 od 90 kar 53 funkcije opravljalo tudi v lokalnih skupnostih. Povsem v skladu z veljavno zakonodajo, ki jo po funkciji sami sprejemajo, popravljajo in dopolnjujejo, imajo povsem dovolj časa, da so lahko še župani, podžupani in občinski svetniki. Glasovi polovice do sodelovanja na volitvah upravičenih državljanov, ki so določili, kdo in kako bo v naslednjem štiriletnem mandatu gospodaril v 208 občinah Slovenije, so dokončno preštet. Volitve v Kopru in Trebnjem bodo zaradi separatističnih težej Ankarana in Mirne na sporedu šele, ko bodo zaključeni postopki na Ustavnem sodišču. Za največje zmagovalce pa so obveljali samooklicano neodvisni kandidati, saj so osvojili daleč največ županskih mest po vsej državi. Kljub temu da se številni med njimi, še posebej pa v tem prednjači prav za še en mandat potrjeni ljubljanski župan Zoran Jankovič, na vso moč upirajo oznaki, da so tudi sami politiki, kaj drugega pravzaprav niti ne morejo biti. Slovar slovenskega knjižnega jezika namreč pravi, da je politik vsak, ki se poklicno ukvarja s politiko, torej tudi z urejanjem lokalnih družbenih razmer in bojem za oblast v mestnem ali pač občinskem svetu. Izbira na lokalnih volitvah 2010 sicer ni bila kdo ve kako pestra. V povprečju se je za posamezni županski stol potegovalo 3,7 kandidata. Kljub posameznim izjemam gre za izrazito moško funkcijo, saj je bilo med vsemi zgolj za pičlih 12 odstotkov kandidat. Kar v 23 občinah pa so glasovali celo za edinega kandidata. Minule že pete lokalne volitve so tako predvsem nov poraz za v profesionalne politične stranke organizirano politiko, čeprav so se župani poslanci ponovno kar dobro odrezali. Politične stranke tudi pri nas postajajo vse bolj politična podjetja, d. o. o.-ji oziroma družbe z omejeno odgovornostjo. Za volilne kampanje najemajo kredite. Vračajo jih z izkupičkom, ki jim v obliki rednih mesečnih nakazil pripada na glavo volivca. Ker se ta račun velikokrat ne izide, zabredejo tudi v dolgove. Glede na ocene, da je šlo za najdražje volitve doslej, gotovo katerega političnega računovodjo že pošteno boli glava. Toda tudi po zadnjem volilnem preštevanju so v malodane vseh domačih političnih strankah brez izjeme ugotavljali, da so se odrezali dobro. Čeprav v mnogih ne prav prepričljivo. Gre zgolj za vzdrževanje podobe uspešnosti političnega podjetja, ki ga na tem prostem trgu demokratičnega potrošništva in ne participacije zastopajo. Glavni poraz političnih strank sedanje koalicije in vlade je sicer prav nenačelnost, ki je zaznamovala tokratne lokalne volitve. Da naj bi bili funkciji župana oziroma podžupana nezdržljivi s funkcijo oziroma poklicem poslanca, je namreč črno na belem zapisano prav v samo še do konca mandata Pahorjeve

vlade aktualni koalicijski pogodbi. Toda sicer v parlamentarno proceduro predlagano zakonsko ureditev, ki bi poslancem županom onemogočila opravljanje dvojnega dela, so prav nič presenetljivo potopili prav koalicijski poslanci in hkrati župani. Zato tudi zaveza predsednikov koalicijskih strank, da bodo novelo zakona, ki ureja nezdržljivost poslanske in županske funkcije, v ponovno odločanje poslali enkrat po lokalnih volitvah, ne zveni najbolj prepričljivo. Enako za lase privlečen argument je tudi trditev, da bo tako najbolj prav, ker bodo kandidatke in kandidati na državnozborskih volitvah leta 2012 že vnaprej vedeli, da sta funkciji nezdržljivi. Ker so tudi poslanci župani pri svojem odločanju avtonomni, se lahko zgodi, da novelo preprosto ponovno zavrnejo. V vsakem primeru pa bo ta prepoved dvojnega dela obveljala šele za prihodnje lokalne volitve leta 2014. Kar pomeni le, da lahko poslancem dvojno delo in lokalno gospodarjenje ponovno dovoli tudi koalicija, ki bo parlamentarno večino osvojila na državnozborskih volitvah leta 2012.

Povsem v skladu z veljavno zakonodajo se sicer lokalnemu gospodarjenju politično korektno še naprej reče samoupravljanje. Zato tudi imamo ministra za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Lokalna samouprava je na Slovenskem celo ustavna institucija. Predstavlja zagotovitev decentralizirane oblasti ljudstva, ki jo prebivalci uresničujejo v samoupravnih lokalnih skupnostih – občinah in pokrajinah. Slednje sicer zamujajo. Temeljno načelo organizacije lokalne samouprave naj bi sicer bilo načelo samoorganiziranja. Župani pa nosilci izvršilne funkcije v lokalni samoupravi. Toda izidi lokalnih volitev 2010 so pravzaprav dokazali, da v domačem primeru le ne gre za samoupravljanje in samoorganiziranje, pač pa predvsem za gospodarjenje in lokalno gospostvo. V primeru poslancev županov celo za dodatni vir vpliva in zaslužka. Na kmetiji je sicer lahko samo en gospodar. In v tej lokalno-ruralni družbi se volivci in volivke večinoma odločajo za gospodarje. Zato tudi Ljubljana ni mesto, pač pa zgolj največja slovenska vas.

Laura Likar

foto: osebni arhiv

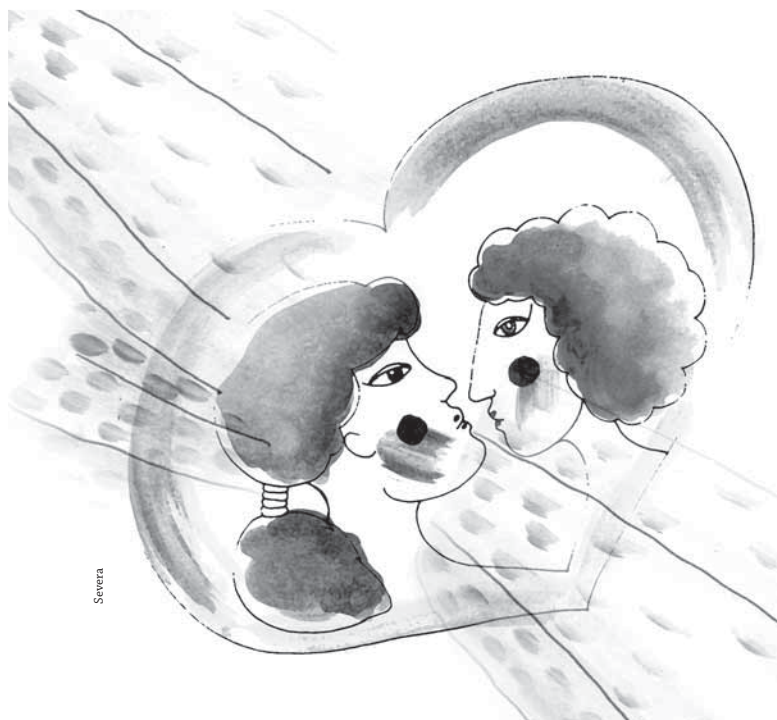
Pamflet:

ZAKAJ PA VI NIMATE SATELITSKE ANTENE ZA UŠESI?

KRIŽ NA VASI

Že nekaj časa je popival po vaških gostilnah, ni šel v službo, delal je plave. Bil je cestar pri lokalni skupnosti, toda pričelo se je; vino, šnops, pivo, alkoholna psihoza, nekaj noči ni spal in je namesto tega hodil po vaškem britofu. Hudiča moram iztrgati, si je govoril, šel je, ko je ura odbila polnoč, in na svežem grobu izpulil križ, potem se je plazil po grmovju in zjutraj zavil v knjižnico, prav tako na vasi. Skril se je v wc, iščejo me, kurbe, si je rekel. Udba, Cia. Snažilka ni mogla odpreti wc-ja in vzel je nekaj knjig, kaj pa potem, če je celo noč prespal tam in se zjutraj izmuznil varnostniku. Hodil je po travnikih, njivah in brundal, dokler ga niso doma pogrešali in poklicali policije. Ta ga je prijela, poklicali so rešilca in hop v bolnico. Slekli so ga, stuširali in dali spat, drugo jutro pa se je spraševal: Kje pa sem? V UPK-ju ste, malce ste psihotičen, dobili boste tablete pa spat, popoldan zaklepamo sobe, pili ste, preveč, videli ste bele miši, pa po britofu ste delali sranje. Oh, moj bog, sveta pomagalka, menda ja ne? Seveda, seveda, no, umirite se, pa žena se zanima za vas, no, kmalu boste na odprtem, tu vas le malo opazujemo, ste zadovoljen s hrano? Hoditi boste morali na kontrole.

Črtomir Clonsky

Tanja San in Muzzza

KRALJICA IN KRALJICA

KRALJICA

POD KATERO PALMO SE TOPIŠ, DRAGA?
POD KATERO BOLEČINO MI NALIVAŠ BITKO?
POD KATERO NOSNICO SI MOJ ZRAK, KI ODLAGA ZLAGANO?
PREŠTEVAŠ MOJ FUK?
MOJA ROKA TE LAHKO POBOŽA.
MOJA ROKA LAHKO NAREŽE TVOJE ČEBULNE TRAKOVE.
POD KATERO PALMO SE DROBIŠ, DRAGA?
POD KATERO BOLEČINO MI UKAZUJEŠ ANALNO?
POD KATERO NOSNICO SKRIVAŠ SNIFANJE MOJEGA IZLIVA?
PREŠTEVAŠ MOJO FANTAZIJO?
MOJA ROKA TE LAHKO.

KRALJICA

OD KDAJ?
DOKLEJ
ŠE?
TAKO FUNKCIONIRAŠ.
ETIKETA, KI SVA SI JO NADELI
VODENI.
A JE ŽE DANES TISTI DAN?
MOJA NAJDRAŽJA.

JONATHAN FRANZEN: OBMOČJE NELAGODJA

Je knjiga iz zbirke Žepna Beletrina, ki je bila izdana v okviru projekta Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010, Knjige za vsakogar.

Čeprav roman, je knjiga avtobiografija, kjer avtor povzema obdobja dosedanjega življenja z vsem, kar sodi zraven. Primerna je za tiste, ki si želijo ležerno in lahko čtivo, ob katerem se ni treba zamisliti niti razmišljati – lahko pa doživijo naval spominov iz lastne preteklosti in njenih nauk. Knjiga je med slabše lektoriranimi (tako v kolofonu beremo, da je naslov Območje neugodja; hkrati pa skozi cel tekst tekmuje v tem, da bi čim večjemu številu besed odvzela zadnjo črko) in deluje prevedena, natisnjena in objavljena površno in divjaško. Pa še nasvet: Slovenci imamo mnogo odličnih pesnikov in pisateljev!

Peter Pitambar Pangerc

foto: Peter Pitambar Pangerc

Pink SI

V Ljubljani nam je 29. 9. 2010 novo ustanovljena televizija Pink SI na Tromostovju s pričetkom ob 21.00 ponudila naslednje goste: Nino Badrič, Lepo Breno in Željka Joksimovića, pravo poslastico za nas, balkanofile. Poleg tega sta nas pozdravila še Seka Aleksić

in Aca Lukas, ne smem pa pozabiti niti Kursadžij niti Magnifica. Vsi skupaj so nas sprostili in nasmejali. Prešernov trg in bližnje ulice so bile popolnoma nabite s poslušalci, poleg tega pa nas je v živo v petih državah prek satelita spremljalo več kot 50 milijonov gledalk in gledalcev.

Točno ob polnoči je z ljubljanskega gradu polepšal nebo ognjemet, tako da vsi veste, da imamo od takrat v Ljubljani nov kanal Pink SI.

Vaša Smiljana

ČUDAŠKI UMETNIK

... kot (si) sam pravi. Glede na to, da sva skupaj preživela nekaj uric, mu sam ne bi tako rekel. Je vse prej kot skromen mimoidoči, življenje je opazoval in ga upodobil. Tudi poimenoval ga je. Kadar pa ni bil razumljen, je mislil, da ni opažen. Vsi smo preživeli, kolikor smo, on pa je kljub preprekam vztrajal na tem, da življenje niso samo tako opevano zdravje, materialne dobrine ali status, ki jim pravimo tudi nujno zlo. Življenje si TI, naredi, kar se ti zdi, in bodi srečen. Tako je avtor, ki želi biti prepoznan samo kot Jan, kljub slabim pogojem, obelodanil svoje pereče ideje. Njegov opus zajema različne teme kot tudi poglede na stvari, ki so pomembne, a jih dnevno zanemarjamo. Uporablja veliko tehnik in kvalitet, ki verjetno prikažejo refleksijo nekega obdobja in stanja duha, ki bi ga rad definirjal skozi svoje videnje.

Ko sem pomagal pri postavitvi razstave z naslovom Življenje na pladnju, sem dobil občutek za pot, ki jo je avtor prehodil. Odločen, da si končni izdelek pogledam, sem povabil še sodelavce in smo se v ponedeljek, 13. 9. 2010, pojavili v knjižnici Medvode. Obisk je bil obenem odgovor na vprašanje, kaj je komu v življenju pomembno. Pomembno je, da ne iščemo tuje sreče.

Tomislav Gruden - GTS

foto: Tomislav Gruden - GTS

foto: Tomislav Gruden - GTS

V STOŽICE PO ROŽICE, NOT PADU LAJV, 18. 9. 2010

foto: Mojca Mladenovič

Lado Bizovičar in Jurij Zrnec sta pripravila izjemen večer. Zbralo se nas je okoli 20.000–25.000 gledalcev. Že na poti v Stožice je bil avtobus, s katerim sem šel tja, tako poln, da se šofer niti ni več ustavljal na postajah, saj nas je bilo preveč, stiskali smo se kot sardele, ironično rečeno, če bi nekdo prdnil, bi izzval mali genocid! Sam sem imel akreditacijo in sem se kar namučil najti VIP-vhod, tako da sem na koncu šel čez običajnega. Sama prireditev naj bi se začela ob 20. uri, ampak

ker je bilo toliko obiskovalcev, se je vse zavleklo za pol ure. Malo sem bil presenečen nad dejstvom, da je bila na vsakem sedežu vrečka čipsa, kar je bila svojevrstna taktika prireditelja, saj si, logično, odprl tisti čips, ga pojedel in seveda postal žejen, kar je povzročilo odhod do bara, kjer pa so bile cene astronomske! Sam program me je malo razočaral, saj je bila večina nastopajočih predvajana prek sicer ogromnega zaslona, v živo so nastopili samo trubači in Jan Plestenjak, ki je na moje presenečenje zapel Sivo pot, trubači pa Ne može nam niko ništa ... Lado Bizovičar in Jurij Zrnec nista mogla iz ustaljenih okvirjev, čeprav sta bila, moram priznati, dobra voditelja, ki sta znala vso to množico nasmejati in konec koncev cel večer izpeljati solidno, tako da je bil verjetno le malokdo razočaran. Prireditev je trajala skoraj štiri ure, saj sem se usedel na avtobus iz Stožic okoli 00.30. Tokrat ni bilo toliko ljudi, saj nas je počakalo več avtobusov, ki so bili, po moje, naročeni. Skratka, lep in zanimiv večer, predvsem ker sem bil prvič na Jankovičevem stadionu, ki je kljub kritikam pridobitev tako za Ljubljano kot za Slovenijo.

Marko Nakrič

023
KRALJI
ULICE

STAND UP ČETRTKI, SITI TEATER, BTC

Otvoritveni večer stand up četrtkov je bil glede na pestro udeležbo tako naših kot hrvaških stand up komedijantov dokaj zanimiv. Če omenim samo nekaj najboj zvanečih imen, ki me brez izjeme nasmejijo do solz, so to: Perica Jerković, Domagoj Pintarić in morda še Ranko Babić, čeprav je bil tokrat v nastopu neprepričljiv. Skoraj vselej se ponavlja v svojem repertoarju. No, meni ura in pol smeha zmeraj pride prav, tako da se že veselim naslednjega dogodka. Ker domnevam, da tudi vi uživate v smehu, vas toplo vabim na naslednji stand up četrtek in naj vam ne bo žal denarja za karto, se izplača!

Marko Nakrič

foto: Toman smeha

KISHA, KI NI PRINESLA DEŽJA

foto: Žigažaga

V soboto, 2. 10. 2010, je bil v Cvetličarni koncert Kishe, ki me je popeljal v abstrakcijo barvnih odtenkov, ki je bil izraz njihovih barvnih tonov. Šlo je za mešanico etno glasbe, predstavili so album A nyar. Predhodno so nastopili v

Ljubljani, Budimpešti, Debrecenu in na še nekaj manjših prireditvah. Množična udeležba pa je le potrdila, da je to glasba, ki mnogim ugaja.

Žigažaga

SENEGALSKI ZAPOR

Za pekel ne rabiš ključa, saj so vrata odprta vsem. (albanski pregovor)

ZAČETEK OB 17.URI

Vrata celice številka 6 se odprejo, stopim noter in paznik zaklene za menoj. Pa sem tu. Zaporniki me nenavadno gledajo: Tubab, belec. Saj nisem prvi, vendar nobenega že dolgo ni bilo, po navadi so to Francozi pa še kakšen Španec bi se našel. Prtljago, ki so mi jo pustili vzeti, položim na tla in čakam. Ne vem, kaj bi, pa stopi k meni mlad fant, Buba, in me vpraša, ali znam francosko. Odvrnem: «Un peu». »English?«; No, to je že bolje. Odpelje me do sobnega starešine (šefa) na koncu celice in mi prevaja hišni red. Nič posebnega: red, čistoča in tišina, ko je čas za spanje, nekako ob 22. uri. Ostalo se bom že sproti naučil. Pove mi, da mi bodo po molitvi oz. po večerji pripravili ležišče. Predstavim se s Salam Alekum, kot je v navadi v teh deželah, in potem šele z imenom. Kljub temu da sem bil že večkrat v pretežno muslimanskih deželah, si nekaterih njihovih imen zlepa ne zapomnim, saj so nenavadna. Z izjemo Bube, Sambe, Usmana in Šerifa, ki je tudi verski vodja imam. Pride čas molitve, ki jo vodi imam, čeprav to ni pravilo, čemur sledi večerja, ki jo dežurni prinese do vrat. Nato jih odpre in eden izmed nas jo postavi na sredino sobe. Nič se ne razlikuje od one, ki sem jo že vsaj stokrat jedel zunaj, pri družinah, pri katerih sem prebival med potjo. Pred mano je velika aluminijasta skleda s premerom približno slabega metra, polna riža, kuhanega na vodi. Na sredi ždi kot nekakšen otok kup pokuhanih, sicer pa posušenih rib. Če niso ribe, je neko meso; kaj pa jaz vem, kakšno, saj

sem, odkar vem zase, vege. Pokleknejo okoli in začnem z desnico jesti, počasi in previdno, da ne bi zagrabil tudi ribe. Buba to opazi in me vpraša, ali je kaj narobe. Razložim mu in on to prevede ostalim, tako da se na mojem koncu takoj znajdejo kos korenja, manioka, paprike, neke vrste jajčevca in še kaj. Pogledam Bubo, ki se mi nasmeji. Saj ni tako slabo, pomislim, verjetno tudi zato, ker nisem jedel od prejšnjega večera. Veliko hrane še ostane, se pa okoli skled nabere precej svinjarije. Hrana vsem po vrsti pada iz rok, pa tudi kosti brez zadržkov pljuvajo kar na tla. Nepisano pravilo je, da mora zadnji, ki pospravi hrano do konca, z metlico počistiti ostanke s tal, pomiti veliko skledo, malih pa ne. Postaviti jih mora pred vrata, da pridejo dežurni ponje. Vsak dan ista zgodba. Po navodilih šefa mi začnejo pripravljati ležišče. Iz večjih kosov debele pene jim uspe sestaviti osnovo, čez njo pa pogrnejo strgano rjuho, ki jo moram drugi dan oprati. Čez vse navesijo

še mrežo proti komarjem, ki jo pred spanje razgrnem. Tu je zlata vredna, saj poleg podgan in strupenih pajkov kraljujejo komarji. Pred spanjem mi Buba razkaže še kopalnico z wc-jem, ki je v bistvu betonska kletka z školjko, na tleh pa samuje dodaten odtok. Iz stene se vzpenja pipa, na tleh pa zapazim dve vedri in dve ročki; ena je za umivanje, druga pa za splakovanje wc-ja. Odpravim se spat. Ponoči me zbudi na pol glasno mrmranje v sobi. Moji sojetniki molijo prvo jutranjo molitev ob svitu in nato odspijo še kako kitico. Le tisti, ki je ta dan dežurni, nima te sreče; pomesti mora po tleh, jih umiti in takisto kopalnico, še posebej pa malo betonsko korito pri vhodu nasproti mene, kjer si pred molitvijo obredno umijejo roke, obraz in stopala.

Arne

LJUDSKA KUHNA

KRALJEVSKA POLPETA

Sestavine: ena bučka, krompir, peteršilj, jajce, sol, olje in poper.

Priprava: Najprej skuhamo krompir, recimo enega večjega ali dva manjša, in to tako, da se na pol omehča. Zatem naribate bučko, ki naj v soli malo počaka, da se voda ocedi, in potem še krompir. V maso zamešate naštete začimbe in jajce, potem naj vse skupaj malo stoji. Iz mase oblikujete za dober prst debelo polpeto, ki jo položite v ponev na že segreto olje. Zmanjšajte ogenj in jo obrnete, da se zapeče še z druge strani. Zraven se

prileže kotlet na žaru (če ga seveda imate), po možnosti pa vsaj ena paprika, ki se ravno tako obrne na žaru.

Dober tek,

Vaša Smiljana

foto: Tomislav Gruden - GTS

Gogijeva kolumna:

NAMESTO KOLUMNE: POMLADNI DAN – SREČANJE Z BREZDOMCEM NA OŠ PESNICA

Letošnji mednarodni projekt Pomladni dan je namenjen spodbujanju solidarnosti, saj se pridružuje ciljem Evropskega leta boja proti revščini in socialni izključenosti. V ta namen smo na OŠ Pesnica gostili brezdomca Gorana Šroka - Gogija. Gogi je sebe poimenoval klošar, saj pravi, da so brezdomci cicibani ulice, klošarji pa so tisti z izkušnjami z ulice; on si jih tam nabira že 21 let.

Pripovedoval nam je o svojem življenju, kako je sploh pristal med klošarji, kako je živel v mladosti in kako živi danes. Kot otrok je bil pravi barabin, bil je eden izmed najhujših na šoli. Ker je bil barabin, ga je življenje vrglo na cesto in ni imel kam. Prav zaradi tega je tudi kradel in si s tem nakopal polno novih težav. Njegova največja težava pa je alkoholizem, iz te se ne more izvleči. Pravi, da je že prepozno. Srečal se je tudi z drogo. Bil je v zaporu, in to 8 mesecev. Tam bi bil še dlje, če se ne bi skrival. Skrival se je po mariborskih ulicah, ki jih pozna bolje kot lasten žep. Večkrat si je našel delo na črno, na črno zato, ker se je skrival pred sodno oblastjo.

Pravi, da prihaja iz velike družine, ki jo sestavljajo klošarji in brezdomci, ampak redkokdo izmed teh dočaka 50 let, če že, je veliki as. Goran ima dokončan magisterij, ki se imenuje ulica, povedal pa je tudi, da je ta šola zelo težka, se ne ocenjuje z ocenami, ampak z izkušnjami, ki so zelo boleče. Najbolj je na udaru psihično zdravje, takoj za njim pa tudi fizično. Bili so trenutki, ko ni več hotel živeti. Gogi ima sedaj v najemu stanovanje, predvsem zaradi zdravstvenih težav. Denar si služi s prodajo revije Kralji ulice, v kateri tudi sodeluje s svojimi članki. Ko sem slišala, da na šolo prihaja brezdomec, sem mislila, da bo prišel v razcapanih oblačilih, da bo umazan. Ne, ko sem ga zagledala, nisem mogla verjeti, da je to brezdomec, saj je bil »pošlihtan v nulo«. Zanimivo!

Simona Krajnc, 9. b, OŠ Pesnica

foto: arhiv OŠ Pesnica

025
KRALJI
ULICE

foto: arhiv OŠ Pesnica

foto: arhiv OŠ Pesnica

PISMA BRALCEV

LEPO POZDRAVLJENI!

Že dobri dve leti in pol spremljam vaš časopis in ga seveda tudi kar se da redno kupujem. Do sedaj sem zamudil dve številki v letu 2008. Kot vsak bralec imam svoje najljubše prispevke in tudi tiste, ki me ne prepričajo prav stoodstotno. Na splošno gledano pa je vaš časopis prinesel meni in mojim znancem veliko novih pogledov na svet, ki ga nismo ravno najbolj poznali, in nedvomno smo se naučili veliko novega. Všeč nam je tudi, ker beremo, koliko aktivnosti se dogaja v vašem društvu. Zelo vas podpiram in poskušam časopis približati tudi drugim; sosedom, sorodnikom, sošolcem na faksu. Imam pa eno vprašanje ali pripombo. Kako to, da se je vaše uredništvo odločilo, da ne objavlja več rubrike Sol in Koper??? Odločitev se mi ne zdi smotrna, saj je imela veliko privrženec, ker je nudila drugi zorni kot na tematiko, torej ni nujno prihajala izpod peresa brezdomca. Že pred mesecem sem se obrnil na naslov, ki je naveden v rubriki, in sem prijel zelo prijazen odgovor avtorice, vendar tudi obljubo, da je odsotnost zgolj začasna. Ker ni videti, da bi bila to resnica, se obračam na uredništvo in prosim za vaš odgovor, saj ponovno držim v roki številko, kjer rubrike ni. Ker se vprašanju pridružujejo tudi moji domači, upam, da boste nanj resnično odgovorili. Še vedno vas podpiramo, le beremo vas z manjšim veseljem, saj smo najraje prebirali omenjeno rubriko, poleg Nekaj cestnih, Gogijeve kolumne, To sem jaz. Želim vam še mnogo uspehov in vas prisrčno pozdravljam.

Vaš bralec Andrej Lazar iz Ljubljane

Spoštovani g. Andrej Lazar,

v imenu uredništva vam odgovarjam na vaše pismo in naj vam za začetek povem, da nas kot vedno navdušijo zvesti bralci, še sploh pa dejstvo, da jim/vam s pomočjo časopisa približamo svet, v katerega sicer ne bi imeli vpogleda. To je eno izmed naših pomembnejših poslanstev. Rubrika Sol in Koper je poleg ostalih, ki ste jih omenili že sami, naša stalna rubrika, res pa je, da je zaradi različnih okoliščin, objektivnih in subjektivnih, že nekajkrat »izpadla« iz

revije. Več kot zainteresirani smo, da bi sodelovanje ohranili, vsaj v meri, v kakršni že obstaja, še najraje pa bi ga poglobili. Težava, s katero se s tem v zvezi najpogosteje srečujemo, je fizična oddaljenost, ki nemalokrat onemogoča ali vsaj krni nemoteno komunikacijo. V upanju, da bomo vse v najkrajšnjem možnem času rešili in se uskladili, vas lepo pozdravljamo.

Mirjam Gostinčar, izvršna urednica

SPOŠTOVANI,

Iz prispevka g. PAVLIN Marka-Brazgotinca v 53. številki Kraljev ulice je razbrati, da je g. Pavlinu prepovedano obiskovati Razdeljevalnico hrane v ljubljanskem Zavetišču za brezdomce, ki ni na Poljanskem nasipu, kot je napačno navedel, temveč na Poljanski cesti 45B. Iz dokumentacije Zavetišča je razvidno, da ni bilo g. Pavlinu nikoli prepovedano prihajati na topel obrok. Takih ukrepov se poslužujemo izredno redko in predstavljajo izjemo. Poslužujemo se jih izključno v primeru hujših kršitev hišnega reda, kar je največkrat pomenilo kakršnokoli obliko nasilja. Ker želimo, da se uporabniki v zavetišču počutijo varne, je to verjetno razumljivo. Tak ukrep lahko predlaga samo uslužbenec Zavetišča, potrditi pa ga mora vodja. V primeru g. Pavlina je šlo lahko zgolj do nesporazuma, ki bi ga lahko uredili na licu mesta, če bi se obrnil na prisotnega socialnega delavca.

Vse omenjeno je navedeno tudi v hišnem redu, ki visi na vidnem mestu. Subjektivno doživljanje g. Pavlina je razumljivo, ne odraža pa dejanskega stanja. G. Pavlin seveda lahko še naprej obiskuje Razdeljevalnico hrane. V kolikor bi imel pri tem kakršnekoli težave, ve, kam naj se obrne. Lep pozdrav

Boris KOSEC soc.del., vodja Zavetišča

**NORČUJTE SE IZ NORCA
TEPTAJTE PO ČLOVEKU
KI LJUBI PODZEMLJE
IN IMA RAD SVETLO SONCE
POŽRITE NJEGOVO SRCE
SRCE, KI GA NOSI NA DLANI
VSAK MU GA LAHKO RAZTRGA
ŽENA, SIN, OČE, MATI, ZNANCI
IN GOLJUFI
VSAK KI IMA 5 MINUT
ČASA**

**LAHKO PIJE NJEGOVO KRI
SAM JE, SAM, IN OSAMLJEN
ŽRTEV LJUBEZNI IN SOVRAŠTVA
AMPAK ŽIVI KOT VSI DRUGI
SMEJI SE IN JOKA TAKO KOT
VSI OSTALI
KJE GA IMAJO RADI?
NA URADU ZA NAJDENE PREDMETE
(NORIŠNICA POLJE)
KJER MU BODO NAPOLNILI
DUŠO Z OBUPOM IN UMETNO HISTERIJO
TODA NOREC PREŽIVI
PREŽIVI ELEKTROŠOKE
PREŽIVI INZULINSKE KOME
PREŽIVI STO KIL TABLET
NOREC PREŽIVI
TOREJ UPANJE OBSTAJA ŠE POSEBEJ
ZA MANJ KRITIČNE PRIMERE**

KAVICA

PRED 100 LETI

V seriji prispevkov rubrike »Pred 100 leti« objavljamo različne časopisne prispevke na teme brezdomstva, beračenja, revščine, socialnega varstva, stanovanjske problematike. Ti prispevki so ponatisnjeni iz starih slovenskih časopisov, predvsem iz Slovenskega naroda in Slovenca, pa tudi iz Jutra, Večera in drugih manj znanih časopisov.

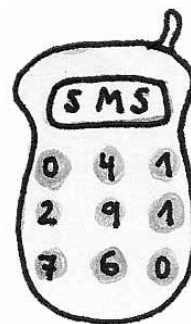
— **Silovit berač.** Včeraj popoldne je prišel beračit v Javeršanovi gostilni neki Ivan Vorbič in je bil tako nadležen, da so morali poklicati policaja, da ga je odstranil. Policaja je zmerjal z raznimi psovskami in slednjič ga je s palico udaril po glavi.

Slovenski narod, 28. 10. 1901.

027
KRALJI
ULICE

SMS-KOMENTARNICA: 041 291 760

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 041 291 760. VABLJENI K SODELOVANJU!

6. 9. > > Prav vesela sem, kadar mi uspe, da lahko kupim vaš časopis. To ni pogosto, ker sem iz Sevnice. Sem zelo socialno čustvena in vem, da za vsakim brezdomcem stoji svoja zgodba. Ravno tako kot za nami, ki nam je morda za las boljše na tem krutem svetu. Srečno! Mirjam Culetto

21. 9. > > Hej, pozdravčke vsem! Revija Ku je super, le tako naprej, prav osvežujoče je listati po takih realnih straneh in moram reči, da se pri vas skriva kar nekaj talentov tako v prozi kot v poeziji. Pa da pohvalim še prodajalce, fajn prelomnica, vedno so nasmejani in pridno delajo. Vaša Tanja in Erik

29. 9. > > Zdravo. Sem Maja, stara 14 let in že nekaj časa berem vašo revijo. Poznam Gogija, ker je bil enkrat na naši šoli. Moja razredničarka je Karmen, mislim, da jo Gogi pozna. No, pišem predvsem zato, ker mi je Gogi enostavno dal mislit. Smo težka generacija, ki predvsem cilja na droge, cigarete in ostalo. Imam slabo preteklost, zaradi česar sem razmišljala tudi o tem, ampak mi je Gogi odprl oči. Zaradi tega sem si premislila, sem zelo čustvena in skrbi me za vas. Pomoč lahko pričakujete tudi od mene v vsakem primeru. Ker ste enkratni ljudje in nisem več taka, da bi ljudi sodila po izgledu, ampak jih sodim po srcu in po besedah. Pozdravčke vsem, vaša Majč

Knjigo Meseno spoznanje avtorja Franja Frančiča lahko sedaj naročite tudi po pošti! Na naslov "Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana" nam pošljite naročilnico s spodnjimi podatki, mi pa vam bomo poslali knjigo, ki jo plačate po povzetju. Cena posameznega izvoda je 6 evrov, potni stroški in stroški pakiranja so zajeti v ceno.

NAROČILNICA

Ime in priimek:

Naslov in poštna številka:

Telefonska številka:

Število izvodov knjig, ki jih nepreklicno naročate:

Vaš podpis:

Knjigo lahko naročite tudi tako, da zgornje podatke pošljete na naš e-naslov: kraljiulice@gmail.com.

Tanja San

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave

KAJ: Likovni kritiki izbirajo: Srečo Dragan
KJE: Prvo preddverje, Cankarjev dom, Ljubljana
KDAJ: 8. 11. - 15. 11.

KAJ: Zamota molka/tišina fotografije
KJE: Prvo preddverje, Cankarjev dom, Ljubljana
KDAJ: 10. 11. - 25. 11.

KAJ: Photonic Moments – mesec fotografije
KJE: Mala Galerija, Cankarjev dom, Ljubljana
KDAJ: Do 30. 11.

KAJ: 310 milijonov let stare kamnine s fosili
KJE: Ljubljanski grad, Ljubljana
KDAJ: Do 31. 12.

Glasba

KAJ: Zvočna terapija (gongi, tibetanske posode,...)
KJE: Meditacijska dvorana, tovarna Rog, Ljubljana
KDAJ: Vsako sredo v novembru, ob 19h

KAJ: Pozor! Nov bend na vidiku. (Swatka city)
KJE: Gala Hala, Metelkova mesto, Ljubljana
KDAJ: 12. 11. ob 22h

KAJ: Poslušalnica 69
KJE: Gala Hala, Metelkova mesto, Ljubljana
KDAJ: 18. 11. ob 22h

KAJ: Domorodni četrtki: Kansky
KJE: Gala Hala, Metelkova mesto, Ljubljana
KDAJ: 25. 11. ob 22h

KAJ: Haris Pilton, Janski Beeeats, Dva
KJE: Gala Hala, Metelkova mesto, Ljubljana
KDAJ: 27. 11. ob 22h

Predavanja

KAJ: Tečaj risanja rože življenja-Mandala
KJE: OŠ Rihard Jakopič, Derčeva 1, Ljubljana
KDAJ: 5. 11. ob 17h

KAJ: Mladi ljudje: internet, nasilje, zloraba
KJE: Konferenčne dvorane, Cankarjev dom, Ljubljana
KDAJ: 11. 11. ob 18h

KAJ: Knjiga kot priča zgodovine
KJE: Klub Cankarjev dom, Ljubljana
KDAJ: 15. 11. ob 16.30

Janek K.

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov: kraljiulice@gmail.com.

028
KRALJI
ULICE

ULIČNI HOROSKOP

Gregor B. Hann,
ilustracije Damjan Majkić

Tudi jesen prinaša svoje lepote in čare, saj lahko s partnerjem naredita skupno bilanco na vseh ravneh vajinega življenja kakor tudi načrte za prihodnost. To bo do zime še kako potrebno, saj bosta načrtovala tudi nekaj nepričakovanega! Ali vesta, kaj bi to bilo?

Vsem bikcem priporočam, da se umirite in začnite na novo premišljevat o tem, kako naprej. Čas za vas hitro teče in nič ne reče, mimogrede bo treba seči globoko v žep in partnerici nekaj ponuditi. Če se imata rada, lahko pričakujeta uspeh ne samo v ljubezni, ampak tudi pri denarju! Dobro napnite oči v vašo ljubljeno osebo!

Kakor vedno se vam tudi zdaj nikamor ne mudi, ko je treba nekaj postoriti, odlašate, da je kaj, zato bodite ažurni, brez muje se še čevljev ne obuje. Videli boste, da bo uspeh zagotovljen. Kar se tiče financ, bo nekaj časa škripalo, nato pa se kaže izboljšanje, to pa bo predvidoma šele sredi novembra. Pazite, da vam nekdo ne prevzame ljubljene osebe.

Presenečeni boste nad okolico, ko boste opazili, da vas nenadoma cenijo in hvalijo, in to vsepovsod. Brez skrbi, to ni hinavščina, ampak le dokaz, da vam želijo vse dobro. Nenadoma boste odšli na zelo pomemben sestanek, ki vam bo prinesel osebno zadovoljstvo. Ali ste pripravljeni na nov izziv? Le sprejmite ga.

Dobili ste možnost, da delate, zato vam predlagam, da postanete zanesljivi in ubogljivi na vseh ravneh, le tako boste želi same uspehe. Nikakor si ne dovolite izkoriščanja ali morda celo podcenjevanja, saj ste modri in jezični, zato bo okolica pazila na besede. Pri denarju pazite na pasti, ki jih je vsepovsod polno, pa boste srečni!

Za vas bi bilo dobro, da si za trenutek vzamete čas in dobro premislite o izzivu, ki vas čaka v sredini novembra, saj je vse to, vaš nadaljnji uspeh, ki si ga tako želite imeti, odvisen od tega. Ne zapravljajte časa za neumnosti, ampak izkoristite tiste možnosti, ki jih imate na razpolago. Pismo, ki prihaja, prinaša presenečenja!

OGLASNA DESKA

Šofer B-kategorije išče delo.
Zanesljiv, poznam Lj., srednjih let.
Delo naj bo honorarno. Hvala.
Tel: 070 339 296

Avto, manjši, če mi lahko podari
oseba, ki ga ne potrebuje več.
Odplačam lahko s priložnostnimi deli.
Avto potrebujem za nego invalidne
osebe, sam pa si ga s premajhno
pokojnino ne morem kupiti.
Dobrodelnim in razumevajočim
osebam se vnaprej lepo zahvaljujem.
Tel: 070 339 296

Za simbolično ceno prodam ostanke
drvarnice (vrata, stebre), drva in
več drugih materialov. Lahko me
pokličete na: 041 287 512 ali
051 472 243, Zdravko

Iščem kakršnokoli delo v Ljubljani
ali okolici (delo na vrtu, pomoč
pri selitvi, pomoč upokojencem).
Dosegljiv sem na tel: 030 678 242,
Tadej

Podiplomska študentka brez
strehe nad glavo nujno potrebuje
namestitve v Ljubljani v zameno za
instrukcije angleškega jezika.
Kontakt: 031 521 368.

V društvu Kralji ulice sprejemamo
hrano za naše brezdomne pse. Bo
zelo dobrodošla! Hvala!

ZAHVALE

V svojem imenu bi se zahvalil
zavodu Socio iz Celja. Direktorici
Suzi Kvas, Zdenki, brez našega
selektorja seveda ne bi šlo ter pa
vsem za srečen odhod in pa prihod
iz Brazilije. Lahko povem, da je bilo
nepozabno, toda za nas uspešno in
še ena izkušnja več v našem težkem
življenju. Vsem še enkrat hvala
za pohvale in graje, ki ste nam jih
izročili. Roman

Uredništvo Kraljev ulice se iskreno
zahvaljuje gospodu Alešu in
gospodu Robertu, ki sta se odzvala
na naš oglas in nam velikodušno
donirala fotografska aparata, ki ju
že veselo uporabljamo!

Mladi forum Ljubljana se je obrnil
na društvo Kralji ulice, ker so želeli
s pridobljenimi prostovoljnimi
prispevki svojih članic, članov,
simpatizerk in simpatizerjev,
z nakupom potrebščin, ki jih
brezdomci najbolj potrebujejo,
pomagati tudi Kraljem ulice. Najprej

smo se dogovorili, katere stvari so
tiste najbolj zaželeno, nato pa so
dva dni kasneje pripeljali: spodnje
perilo, nogavice, zobne paste, zobne
ščetke, peno za britje, britvice za
enkratno uporabo, konzerve tune
in paštete. V imenu Društva Kralji
ulice se vam zahvaljujemo za podporo.

foto: Bojan Kuljanec

SPLETNA STRAN KRALJEV ULICE

V mesecu maju je na novo zaživela
prenovljena spletna stran društva
Kralji ulice, na kateri najdete vse,
kar vas zanima o delovanju društva,
o dogodkih, ki se jih udeležujemo
ter dejavnostih, ki jih razvijamo.
Vabljeni, da nas obiščete na spletnem
mestu: www.kraljiulice.org.

Kralji ulice vam v Posredovalnici
rabljenih predmetov na Poljanski 14
ponujamo šolske potrebščine po
ugodnih cenah. Vabljeni k nam vsak
delavnik od 12h-17h, ob četrčkih od
10h-17h ter ob sobotah od 10h-14h.

TEHTNICA

Rojenim v temu
znamenju priporočam,
da mislite tudi nase,
kajti če boste delali
samo za druge,
vas lahko namesto
gospodične 'ljubezeni'
obišče gospa bolezni
in ste tam, kjer ni
muh. Zato le smelo
naprej z določenimi
cilji in uspeh je seveda
tu. Nekdo vas že kar
nekaj časa občuduje, ali
boste uganili, kdo je ta
junak?

ŠKORPIJON

Kdor jezik špara,
kruha strada, tako
nekako bi veljalo za
vas, ki ste škorpioni,
predvsem tisti, ki
ste rojeni v drugi
dekadi, torej v začetku
novembra, saj je za vas
znano, da ste natančni,
včasih pohlevni,
včasih pa hudi kot lev.
Obeta se vam nekaj
posebnega, zato ne
zamudite dogodka, ki
se bo zgodil v mesecu
novembru. Prisluhnite
tistemu glasu.

STRELEC

Končno ste prenehali
streljati kozle in ste
se le spametovali, saj
je bil že skrajni čas,
da se ustalite. Srečali
boste neko osebo, za
katero ste bili
prepričani, da je
nikoli več ne boste
videli. Snidenje bo
več kot dobrodošlo,
saj bosta obujala
spomine na nekdanje
čase. Igrajte loto,
splachalo se bo!

KOZOROG

Zgodilo se vam bo
nekaj, česar niste
nikoli pričakovali,
toda željo ste imeli
vedno v glavi, zato
sedaj zavijajte rokave
na vseh ravneh in
splachalo se bo. Enkrat
za vselej se boste
rešili težav, ki vas
spremljajo že kar
nekaj časa. Dobili
boste sporočilo od
znanca, ali mu boste
prisluhnili, pa se
odločite le sami!

VODNAR

Zvezde na nebu vam
kažejo znamenja, da
boste končno našli
ljubljen osebo svojih
sanj in tako zakorakali
v lepšo prihodnost
vašega življenja.
Svetujem vam
potovanje na deželo,
da se odpočijete in
zaživite nov, precej
drugačen način
življenja. Na vidiku je
tudi denar.

RIBI

Tudi ribam se bo
godilo dobro ali
morda nekoliko
boljše kot sedaj,
saj vas vsepovsod
čakajo presenečenja.
Tisti, ki ste v poslu
zablesteli z eleganco,
pazite na ovire in
zavist od nekaterih
ljudi, ki so okoli
vas. Podedovali
boste nekaj imetja,
predvsem tisti, ki ste
rojeni proti koncu
meseca februarja!

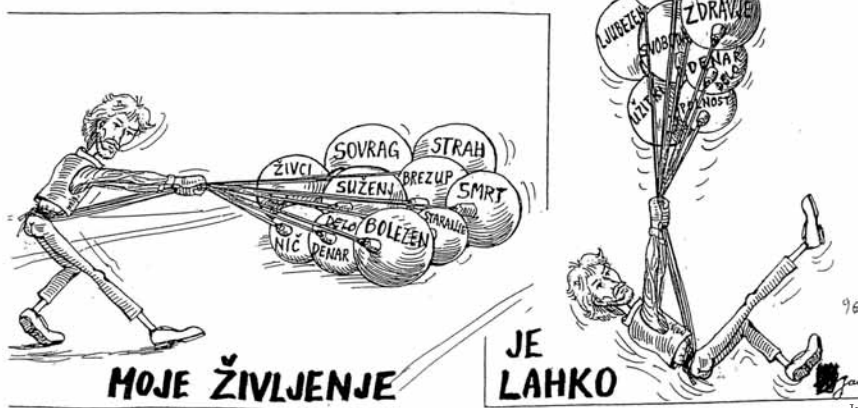
RAZVEDRILLO

Nek klošar pride v gostilno, se usede za mizo in ga natakar vpraša: »Kaj pa želite, gospod?« Klošar naroči dva pečena jajca na oko! Natakar mu to prinese in ko klošar poje, naroči še en deci radenske. Ko mu natakar prinese naročeno, mu klošar reče: »Veste, me zgaga peče, zato sem naročil radensko.« Natakar ga vpraša: »Ali vas peče zgaga po jajcih?« »Ne, odgovori klošar, po grlu!«

Gregor B. Hann

Haso in Mujo počitnikujeta z ženama nekje ob morju. Drugi dan, nevajena lenarjenja, sedita v ležalnikih, v rokah neznana barvitost v kozarcih. Z obvezno slamico. »Ih, bolan Mujo, šta ti je turizam u nas! Moja Fata do juče nije znala ni da pliva a eto, sad već tri sata neče da izroni!«

Kralj O'Tone Prvi

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik ali sudoku pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja – ali zgoščenko Svetlane Makarovič »Kako postaneš glavni« v izvedbi Janje Mazelj.

Iskrene čestitke **Borisu Rozinu**, nagrajencu prejšnjega pravilno rešenega sudokuja in magičnega lika.

MAGIČNI LIK

Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) Priimek slovenske pop pevke Marte,
- (2) ptica ujeda, ki živi v naših Alpah,
- (3) vrsta povrtine,
- (4) naziv tovarne v Sloveniji, ki izdeluje športno opremo za alpske smučarje.

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

AFORIZMI

Blagostanje po slovensko: stanje v vrstah za hrano in drugo blago pred Karitas in Rdečim križem.

Jure Kunaver

Nikar se ne naslanjaj na skalo, lahko bi bila lev v mesečini.

Ista

7						5	
	1		9		4	8	
3	8	6		1			
8			4				3
			7		1		
5					8		9
				2		7	1
	2		8		6		4
	6						2

ZA ENO NOČ

TRIKI*

031
KRALJI
ULICE

AHA, TUKI JE TO...

...GREM KAR NAJVIŠJE
KER JE BOL TOPLO...

O, LEPO, PA SE KANČ JETU

MEDTEM

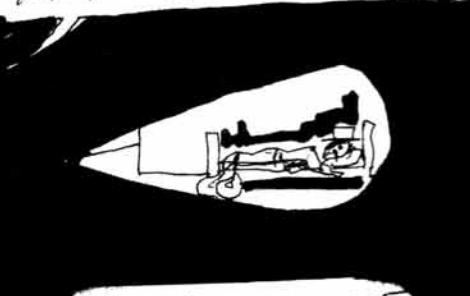
GREVA TLE
POGLEDAT, OD
ZGORI NAVZDOL

9. NADSTROPJE

(KJE JE ZDAJ
KDO?)

AHA TAM JE EDEW

HALO, GOSPOD,
POLICIJA

KAZEN JE 125€
ZA KRŠENJE JAVNEGA
REDA IN MIRU

BOM ŠEL DRUGIČ
V HOTEL, BO
CEWEJE PRISLO!

HM, PA KOMI SM
SE ULEGEL

END

SEJFO IN BESIM

Sva nerazdružljiva prodajalca revije, ki naju lahko srečate marsikje. Obema usoda ni prizanašala. Sam sem kot eden mnogih Romov med vojno v Bosni prebegnil v Slovenijo, kjer pa sem smel ostati le določen čas in za zdaj tu bivam začasno. Še vedno čakam, da se mi uredi status. Moj kolega Besim pa je med izbrisanimi. Že od mladih let živi in dela v Sloveniji, ker pa si ni pravočasno uredil dokumentov, je zdrknil v pravno vrzel. S prodajo si pomagava pri preživetju. Podrobno se bova predstavila v decembrski številki v rubriki To sem jaz/midva.

